

dr. Vladimir Bakarić

Cela Hrvatska, Jugoslavija se je v torek poslovila od dr. Vladimira Bakarića, velikana jugoslovanske socialistične revolucije, narodnega heroja, junaka socialističnega dela, humanista, marksista, akademika, enega od najbližjih sodelavcev tovariša Tita.

Dr. Vladimir Bakarić, podpredsednik predsedstva SFRJ in član Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije, je umrl v nedeljo zjutraj v

71-letu starosti v Zagrebu.

Vse svoje življenje je posvetil napredni revolucionarni misli in delavskemu gibanju. V revolucionarnem delavskem gibanju je aktivno sodeloval od leta 1932, član Komunistične partije Jugoslavije pa je postal leta 1933. Bil je eden izmed organizatorjev vstaje in narodnoosvobodilnega boja na Hrvaškem. Bil je udeleženec prvega in drugega zasedanja AVNOJ, po

drugem zasedanju AVNOJ pa je postal član jugoslovanskega Narodnoosvobodilnega komiteja.

Od osvoboditve do smrti je dr. Bakarić opravljal najodgovornejše državne in partijske funkcije na Hrvaškem in v SFRJ.

Dr. Vladimir Bakarić je pomembno prispeval h graditvi in izpolnjevanju ter poglobljanju političnega sistema socialističnega samoupravljanja.

Seja komiteja ZKS Velenje

Oceniti lastno usposobljenost

Z enominutnim molkom so člani občinskega komiteja ZKS Velenje v ponedeljek počastili spomin na revolucionarja, narodnega heroja, marksističnega teoretika in podpredsednika predsedstva SFRJ dr. Vladimira Bakarića ter tako pričeli sejo, katere osrednja točka je bila namenjena uresničevanju družbeno ekonomskega razvoja občine Velenje v letošnjem letu.

Poudarili so, da mora vsakdo prevzeti nase svoj del bremena in odgovornosti za izpolnitev nalog. Le tako bomo okrepili odgovornost.

Potrebujemo nove ljudi s svežimi idejami, ki so pripravljeni na brezkompromisen boj za stabilizacijo, ekonomski napredek in razvoj socialističnega samoupravljanja.

Delavcem je potrebno omogočiti, da bodo resnično razpolagali z rezultati svojega dela in da bodo sodelovali pri sprejemanju pomembnih odločitev, saj te ne morejo biti le domena ozkega kroga strokovnjakov. Več dela in več samoupravljanja bo potrebno, če želimo neugodne gospodarske tokove obrniti v svoj prid.

Člani zveze komunistov ter njihove osnovne organizacije ne morejo v sedanjem položaju ostajati le kot bolj ali manj nemi opazovalci ampak se morajo ustvarjalno in trdno spoprijeti z nastalimi slabostmi.

Le z lastnimi prizadevanji bomo lahko razrešili sedanje zapleteno gospodarsko stanje, katerega se vedno nekateri obravnavajo preveč optimistično, drugi pa s skrajnim pesimizmom, kar nikakor ni v prid našim skupnim prizadevanjem za večjo izkoriščenost zmogljivosti in večjo produktivnost. Razumno in prehtano morajo pristopiti k tem vprašanjem.

Osnovne organizacije ZKS ne smejo več dopuščati, da bi se v delovnih okoljih sprejemali le načelni planski dokumenti, v katerih ni nosilcev ne rokov. Oblikovati je potrebno konkretne, kritične, časovno opredeljene programe, pri katerih bo možno za nosilce zahtevati tudi politično odgovornost.

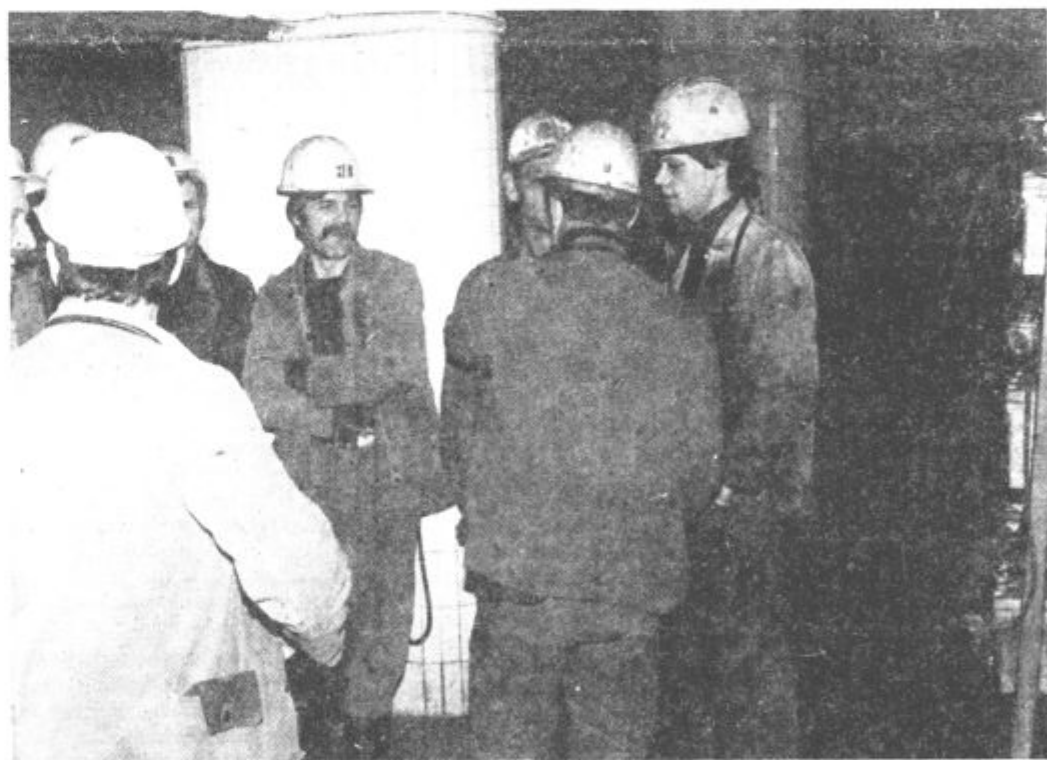
Vse predolgo smo se zatekali za masko kolektivne odgovornosti in prikrivali lastne pomanjkljivosti in nesposobnosti.

Seveda bo takšen pristop k urejanju sedanjih razmer zahteval, da tudi v osnovnih organizacijah zveze komunistov temeljito ocenijo lastno usposobljenost in pripravljenost za spopad z nakopičenimi težavami.

Dokončno moramo opraviti z načelnim in splošnim ugotavljanjem razmer ter brez izmikanih kritično spregovoriti o izkoriščenosti zmogljivosti, izvozu, novih programih, kvalifikacijski strukturi zaposlenih, skupnih nastopih in povezovanju med organizacijami združenega dela, vseh oblikah porabe in drugih vprašanj, ki so pomembna za kakovostno poslovanje, razvoj samoupravnega sistema ter odražajo hotenja naših delovnih ljudi.

Osnovne organizacije morajo v svojih delovnih okoljih tehtno in temeljito oceniti možnosti nadaljnjega razvoja ter brez izmikanih kritično spregovoriti o izkoriščenosti zmogljivosti, izvozu, novih programih, kvalifikacijski strukturi zaposlenih, skupnih nastopih in povezovanju med organizacijami združenega dela, vseh oblikah porabe in drugih vprašanj, ki so pomembna za kakovostno poslovanje, razvoj samoupravnega sistema ter odražajo hotenja naših delovnih ljudi.

B. Z.

Delavcem je treba omogočiti, da bodo resnično razpolagali z rezultati svojega dela in sodelovali pri sprejemanju pomembnih odločitev

Poo poti Štirinajste

Letos že petnajstič

C Občinska konferenca ZKSMS bo letos organizator že 15. tradicionalnega pohoda po poteh XIV. divizije.

Pohod, ki v sebi združuje takko ohranjanje in razvijanje vrednot vaše revolucije, krepitev bratstva in enotnosti, družbenopolitično izobraževanje ter usposabljanje mladinskih za obrambo in zaščito, bodbo tako kot sedaj že nekaj let pričela tretja etapa pohoda, premedali mladim iz velenjske in žalske občine. Ti bodo nato skupno z vojniki in mladinci iz pobratenih občin nadaljevali pot preko Paškega Kozjaka in

Graške gore do Zavodnjah. Po naši občini bo pohod potekal od 11. do 13. februarja. V Zavodnjah bodo nato pohodni prapor prevzeli mladinci iz žalske občine, ki bodo opravili še zadnji del poti, po kateri so se v vojni vihri prebijali borci slavne divizije.

Kot vsako leto, se bodo pohodniki ustavljali ob spominskih obeležjih padlih borcev ter počastili spomin na njihova junaštva in trpljenja. Obiskali bodo tudi nekatere partizanske domačije ter pokramljali z nekdanjimi borci in udeleženci pohoda.

Pohod bo za mlade prav gotovo prijetno pa tudi zahtevno doživetje, ki ga ne bodo pozabili.

Referendum v Zdravstvenem centru in Združenih lekarnah Velenje

Združitev bo omogočila še boljše delo

Delavci zaposleni v Zdravstvenem centru Velenje in v Združenih lekarnah Velenje se danes, po skoraj enoletnih pripravah ponovno odločajo o združitvi v delovno organizacijo. Pred leti pripravljen referendum o združitvi ni uspel, vendar pa so medtem dozorela nekatera nova spoznanja, odstranjena so bila posamezna nesoglasja ter postavljeni cilji, ki poudarjajo združevanje zdravstvenega varstva na določenem območju, njegovo približevanje uporabnikom, rast poslovne sposobnosti združenih tozdov, večjo strokovnost dela ter solidnejšo osnovo za socialno varnost zaposlenih.

Po obsežnih razpravah v osnovnih organizacijah sindikata in zveze komunistov v Zdravstvenem

centru ter na zboru delavcev v Združenih lekarnah je bilo potrjeno v gradivu zapisano stališče, da je potrebno zdravstveno varstvo še bolj približati delovnim ljudem in občanom. Združitev bo zato osnova za oblikovanje takšne delovne organizacije, v kateri se bo uresničila celovita vsebinska in dohodkovna razsežnost zdravstva.

Pripravljalci referenduma so zapisali, da takšno povezovanje med zdravstvenim varstvom in lekarniško dejavnostjo prinaša vrsto prednosti. Na poslovnem področju bo nabava zdravil organizirana na celoten zdravstveni center, sredstva se bodo združevala na nivoju delovne organizacije s tem pa bo porasla investicijska moč in likvidnost posameznih tozdov; nova pridobitev bo tudi sku-

pen nastop v svobodni menjavi dela. Na strokovnem področju se bo gotovo izboljšalo sodelovanje med zdravniki in farmacevti, večji bo pregled in kontrola nad zdravili, njihovo kvaliteto in rokom uporabnosti. Na organizacijskem področju bo delo organizirano v skupnih tehničnih službah, smotnejša bo izkoriščenost prostorov ter delovnih sredstev, zadovoljivejša pa bo tudi razreševanje vrste aktivnosti, ki jih tozdi doslej zaradi svojih značilnosti niso mogli učinkovito razreševati. Povezava v skupno delovno organizacijo pa odpira tudi nove, kvalitetnejše oblike delovanja na samoupravnem in delegatskem področju.

Zdravstveni center s svojimi tozdi pokriva potrebe po osnovnem, specialističnem ter delno bolnišni-

čnem zdravljenju v Savinjski in Šaleški dolini. Združene lekarne pa istemu območju zagotavljajo preskrbo z živili. Razumljivo je, da bo lahko hitro, na visoki strokovni ravni in učinkovito le tisto zdravstveno varstvo, ki bo sposobno bolniku nuditi vse kar potrebuje, ne da bi moral iskati pomoč v oddaljenih centrih.

Združitev na osnovi teh stališč, ob resničnem uveljavljanju sprejetih usmeritev prav gotovo ne more biti sporna, saj bo koristila tako delavcem v obeh centrih, kakor tudi uporabnikom v velenjski in moziški občini. Uspeh današnjega referenduma bo torej predvsem pokazal kakšni so samoupravni odnosi znotraj in med obema delovnima sredinama.

Center srednjih šol Strokovnjaki iz Libije v Titovem Velenju

Ljubljanski »Smelt« je prevzel v Libiji velik projekt in podpisal pogodbo na ključ. V to pogodbo seveda sodi tudi izobraževanje strokovnjakov za vodenje in vzdrževanje objektov. V zvezi s tem je velenjski Center srednjih šol s Smeltom podpisal pogodbo, na podlagi katere bo prevzel izobraževanje 170 slušateljev iz Libije. Med njimi je 30 inženirjev, ostali pa so tehniki in usposobljeni delavci. V Titovem Velenju se bodo gostje iz Libije naučili srbohrvaškega jezika. Zatem namreč odhajajo na specializacijo v Sarajevo in Zagreb. Libijski strokovnjaki bodo v Titovem Velenju ostali šest mesecev. Celotni program izobraževanja in prostega časa je pripravil Center srednjih šol, za učenje jezika bo poskrbela srednja družboslovna šola, gostje pa bodo stanovali v domu učencev. V naše mesto bi morali prispeti že 15. januarja, po petkovem obisku visokega libijskega funkcionarja pa jih na Centru srednjih šol pričakujejo prihodnji teden.

OK ZSMS Velenje

Sprejeli so program

Na občinski konferenci ZSMS Velenje so v začetku letošnjega leta sprejeli program dela za prvih šest mesecev. V program so zapisali nekatere najpomembnejše naloge osnovnih organizacij in predsedstva, seveda pa ga bodo po potrebah še vsak mesec dopolnjevali. Prav tako bodo na seji predsedstva za vsak mesec sproti določali nosilce aktivnosti za posamezne akcije. Program, ki so si ga zadali je tudi sestavni del akcij občinske konference pri izvajanju ukrepov družbenoekonomske stabilizacije.

Poleg stalnih nalog, med katerimi bodo še večjo skrb kot doslej namenili delu osnovnih organizacij ter ustreznemu kadrovanju, so si v tem šestmesečnem programu še zastavili številne druge obveznosti.

V teh dneh se že pripravljajo na pohod po poteh XIV. divizije, ki bo tako kot vsako leto po naši občini potekal od 11. do 13. februarja. Pripravljajo se tudi na skupno sejo sekretariata in predsednikov večjih osnovnih organizacij ter na mladinske delovne akcije. Z lokalnimi akcijami bodo namreč pričeli že v aprilu. V februarju bodo pripravili zanimivo problemsko konferenco na kateri bodo spregovorili o težavah mladih iz drugih republik. V mesecu marcu bodo med drugim pri-

pravili občinsko tekmovanje. Naša beseda ter kviz tekmovanje Tito — revolucija — mir, pričeli pa se bodo pripravljati tudi za programske konference osnovnih organizacij. Aprila se bodo na problemski konferenci lotili vprašanj stanovanjske problematike, poleg tega pa se bodo aktivno vključili v organizacijo in izvedbo praznovanja 27. aprila, 1. in 25. maja. V mesecu mladosti bodo poleg tega organizirali sejem rabljenih stvari, po osnovnih šolah pa pripravili predavanja pred sprejemom v mladinsko organizacijo ter podelili priznanja mladim ustvarjalcem za delovanje na kulturnem, športnem in drugih področjih.

Med pomembnimi nalogami, ki jih želijo uresničiti je tudi hitrejša in boljše informiranje osnovnih organizacij o delu mladih ter o nalogah in usmeritvah občinske konference ZSMS. Še naprej bodo krepili sodelovanje z mladimi iz pobratenih občin in z mladimi iz Titovih mest, skrbeli za vključevanje mladih prostovoljcev v enote teritorialne obrambe ter za vpis v vojaške šole. Stalno bodo spremljali politična in gospodarska dogajanja v občini ter se po svojih možnostih vključevali v njihovo razreševanje.

B. Z.

Društvo upokojencev Titovo Velenje

Izdali bodo bilten

V društvih prav v tem času ocenjujejo lani opravljeno delo in oblikujejo delovne načrte za letošnjega. Izjema seveda ni društvo upokojencev v Titovem Velenju kjer prav sedaj z zadovoljstvom ugotavljajo, da so vse načrtovane naloge v lanskem letu uspešno uresničili.

Poudariti velja, da so med vsemi dejavnostmi društva upokojencev, med starejšimi ljudmi najbolj priljubljena družabna srečanja, izleti in pikniki. Udeleženci se ob teh priložnostih sprostijo in poveselijo, pozabijo na vsakodnevne težave in srečanje jim ostane v trajnem spominu. Zato ni naključje, da je velenjsko društvo v lanskem letu organiziralo kar osem enodnevnih izletov v razne slovenske kraje in šest piknikov. Naj omenimo izlet v Bistrico ob Sotli kjer so si udeleženci ogledali tudi Kumrovec ter Sedlarjevo. Drugi pomemben izlet je bil obisk Varaždina in srečanje s tamkajšnjimi upokojenci. Na tem izletu so si ogledali nekaj znamenitosti, med drugim tudi legendarni Kalnik, zaključek pa so jim nadvse lepo pripravili Čakovčani na znan medmurski način. Omeniti velja med drugim še izlet v Logarsko dolino, ki se ga je udeležilo sto upokojencev iz velenjske in petdeset iz trboveljske občine. Izlet bo upokojencem, zlasti tistim z nižjimi prejemki, še dolgo ostal v najlepšem spominu.

Kot vedno doslej so upokojenci tudi ob letošnjem novem letu obiskali svoje bolne in nepokretne člane na domovih in v bolnišnicah, jim voščili novo leto in izročili skromno darilo. V domu za varst-

vo odraslih so pripravili kulturni program, dedek Mraz pa je oskrbovance tudi obdaril.

Tudi za letošnje leto so si v velenjskem društvu zastavili zelo bogat delovni program. Prepričani so, da ga bodo prav tako uspešno uresničili, kot so lanskega. Še zlasti zato, ker so v letu 1982 ustanovili zvezo društev upokojencev, ki bo bistveno pripomogla k temu, da bodo nekatere zastavljene naloge, ki so bile doslej na vidcu nerešljive, lažje in hitreje reševali. Seveda so k oblikovanju načrtovanega delovnega programa veliko pripomogle tudi pravkar končane letne konference. Na njih so upokojenci izrazili vrsto želja, ki bodo delo društva brez dvoma bistveno popestrile. Razveseljivo je tudi, da niso pozabili na obveščanje svojih članov, saj bo prihodnji mesec izšel letošnji bilten, tokrat še posebej bogat. Iz njega bodo upokojenci lahko razbrali kar jih najbolj zanima.

Seveda ne bo manjkalo novic s pokojniško-invalidskega področja, za katerega je razumljivo med upokojenci največ zanimanja.

V Izoli imajo slovenski upokojenci svoj dom, ki je odprt vse leto. Dom ima pokrit bazen z ogrevano morsko vodo. V lanskem letu je v tem domu letovalo 180 upokojencev velenjske občine, za letos pa pričakujejo, da jih bo 250.

Tajnik zveze upokojencev in velenjskega društva Karel Uranjek je povedal, da za letošnje leto načrtujejo novost, ki jo bodo brez dvoma veseli vsi tisti upokojenci,

ki se še počutijo sposobne za delo. Preko vsega leta se namreč lahko prijavijo za pomoč pri nekaterih delih. Gre predvsem za upokojene rudarje, ki bi rudarjem priskočili na pomoč pri izpolnitvi načrtova-

Karel Uranjek: „Tudi za letos smo si v velenjskem društvu upokojencev zastavili obširen delovni program“.

nega izkopa premoga. Delo bo tudi za ženske, ki bodo lahko pomagale pri jesenskih opravilih.

„Ne dvomim, da je takih, ki so pripravljani pomagati tistim, ki pomoč potrebujejo, v naših društvih veliko. V to smo se lahko prepričali že doslej, ko smo organizirali le občasne podobne akcije,“ je dejal Karel Uranjek.

B. Mugerle

Zbiranje predlogov za priznanja OF v letu 1983

Zirija za podeljevanje priznanj OF slovenskega naroda pri občinski konferenci SZDL Velenje poziva krajevne konference SZDL temeljne in druge OZD, samoupravne interesne skupnosti, društva in družbene organizacije v občini Velenje, da podajo predloge za podelitev

PRIZNANJA OF V LETU 1983

Priznanja OF se podeljujejo posameznikom, organizacijam in društvom za njihovo delo in prispevek k dosežkom trajnejšega pomena pri razvoju socialistične samoupravne družbe, zlasti pri:

— uveljavljanju delovnih ljudi in občanov kot nosilcev odločanja na vseh ravneh;

— za dosežke pri uveljavljanju, krepitvi in razvoju SZDL kot fronte delovnih ljudi in občanov ter njihovih organiziranih socialističnih sil;

— uresničevanju ustavnih opredeljenih družbeno-ekonomskih in političnih odnosov na posameznem področju družbenega življenja in dela ter v družbi nasploh, še zlasti pri razvijanju delegatskega sistema in uveljavljanju in razvijanju temeljnih samoupravnih skupnosti.

Priznanja OF se bodo podelila 27. aprila, ob obletnici ustanovitve OF slovenskega naroda in jih lahko prejmejo tisti posamezniki aktivisti in organizacije, ki so s svojim prostovoljnim delom največ doprinesli k dosežkom trajnejšega pomena za razvoj demokratičnih in humanih odnosov med ljudmi in da so s svojim delom dali pomemben prispevek h krepitvi našega družbenopolitičnega sistema in samoupravnih socialističnih odnosov.

Predloge za srebrna priznanja OF z utemeljitvijo pošljite do 31. marca 1983 Ziriji za podeljevanje priznanj OF pri občinski konferenci SZDL Velenje.

Predloge za bronasta priznanja OF, ki jih podeljujejo krajevne konference SZDL, pošljite prav tako do 31. marca 1983 predsedstvom krajevnih konferenc SZDL v tisti krajevni skupnosti, v kateri kandidat za priznanja aktivno deluje.

Zirija za podeljevanje priznanj OF pri občinski konferenci SZDL Velenje

Postaja milice Titovo Velenje

Še več pozornosti preventivnemu delovanju

Leto 1982 je bilo za delavce Postaje milice Titovo Velenje naporno, saj se je v občini povečalo delo na vseh področjih, tako na področju varstva z ustavo določenega reda, kriminalitete in javnega reda in miru.

Najobsežnejše je področje kriminalitete. V preteklem letu so obravnavali kar 298 primerov več kot leto poprej, skupaj pa so tako zabeležili kar 1157 takšnih dejanj. To je bilo tudi prvikrat da so presegli število 1000. Delavci Postaje milice Titovo Velenje so si močno prizadevali, da bi kar največje število kaznivih dejanj tudi raziskali. Uspešno jim je raziskati kar 75 odstotkov dejanj s področja kriminalitete. To je dokaj dobra raziskavnost in je nad povprečjem celjske uprave za notranje zadeve.

Na tako velik porast kaznivih dejanj so v glavnem vplivale tatvine in vlomi v osebne avtomobile. Zelo porastle so tatvine bencina. Delavcem postaje milice Titovo Velenje je uspelo v zadnjem času odkriti nekaj organiziranih skupin, ki so vlamljale v osebne avtomobile ter odnašale avtoradijske sprejemnike in druge predmete, ki so jih lastniki shranjevali v svojih osebnih avtomobilih, pa tudi bencin.

Tudi kršitve javnega reda in miru so naglo naraščale in v preteklem letu so obravnavali kar 410 prekrškov kar je za 147 več kot leta 1981. Vzroki kršitev javnega reda in miru so najpogostejše alkohol. Vinjeni občani pa poleg tega, da razgrajajo in motijo okolico, v pretepih pogosto koga tudi telesno poškodujejo. Prav za-

radi tega bo potrebno v gostinskih lokalih še dosledneje izvajati določilo, da vinjenim gostom ni dovoljeno točiti alkoholnih pijač.

Kakšna je občina Velenje po obravnavanju kaznivih dejanj na območju uprave za notranje zadeve Celje? Celje je seveda na prvem mestu, saj je tudi precej večje od Velenja. Za Celjem je občina Velenje, le nekaj manj kaznivih dejanj beležijo v Žalcu in v Šmarjah pri Jelšah, druge občine z območja celjske uprave za notranje zadeve pa obravnavajo manj primerov.

Vso skrb so velenjski miličniki posvečali v letu 1982 preventivi v cestnem prometu. V ta namen so pripravili

številne akcije, med katerimi so udeležence v prometu opozarjali na nepravilnosti, ki pa lahko ogrozijo življenje storilec in tudi drugim udeležencem v prometu.

S stanjem na področju varnosti cestnega prometa v preteklem letu so zadovoljni, saj malenkostno zvišanje ne kaže poslabšanja varnostne situacije. To ocenjujejo po številu mrtvih v prometnih nesrečah in številu telesno poškodovanih. V preteklem letu so na cestah velenjskega območja umrli štirje udeleženci, leto poprej pa je bilo kar deset žrtev.

Komandir postaje milice Titovo Velenje Franc Krapše poudarja, da bodo tudi v le-

tošnjem letu posvečali delavci milice vso pozornost preventivnemu delovanju na vseh področjih. Storili bodo vse, da bi se zmanjšalo število kaznivih dejanj, prekrškov javnega reda in miru in da se število telesno poškodovanih v prometnih nesrečah ne bi povečevalo. Prva naloga delavcev milice je preventivno delovanje in pomoč udeležencem tako v prometu kot pri varovanju njihovih in družbenega premoženja in seveda varovanje življenj ljudi. Te naloge bodo kar najbolj dosledno uresničevali in tako storili vse, da se bodo občani čutili varni in da se bodo dobro počutili v okolju, kjer delajo in živijo. M. Zakošek

Gornja Savinjska dolina

Ribiči dobro gospodarijo

Z vodami v moziški občini gospodarita ribiški družini Ljubno in Mozirje. Okoliš ljubenskih ribičev zajema Savinjo in njene pritoke od izvira v Logarski dolini do Grušovelj. Od tu do Letuša s Savinjo gospodarijo člani ribiške družine Mozirje, poleg tega pa skrbijo še za porečje Drete. V Vodah ribiške družine Ljubno so izključno potočne postrovi, lipani, šarenke in drugi salmonidi, Mozirjani pa imajo od skupnega števila rib osem odstotkov klenov, mren in drugih belih rib.

Reki Savinja in Dreta sta namenjeni športnemu ribolovu, vsi pritoki ter naravne in umetne struge pa so varstvene vode, v katere ribiči vlagajo zaroč postrovi in lipanov. Po končani vzreji ribe odlovijo in vložijo v ribolovne vode. Ribiška družina Mozirje namenja za šport-

ni ribolov 27 hektarov koristnih vodnih površin in 50 hektarov varstvenih voda, ljubenski ribiči pa razpolagajo s 54 hektari ribolovnih površin ter s 6,2 hektara varstvenih voda. Ljubenci imajo poleg tega še ribnik v Podvolovlju, Mozirjani pa ribnik ob Savinjskem gaju. Ribnik je namenjen izključno športnemu in rekreacijskemu ribolovu, v njem pa je poleg krapov še nekaj linjev, klenov, mren in blistavcev. Obe družini sta v preteklih letih zgradili sodobna ribiška domova.

Ribiška družina Ljubno je v preteklem letu vložila v varstvene vode 71.000 primerkov zaroda potočne postrovi in jih odlovila 5.550, vložila je tudi 15.000 lipanov zaroda in odlovila 700 lipanov. Moziški ribiči so vložili 21.000 postrovi in 12.000 lipanov,

vzredili in odlovili pa 3.980 postrovi in 950 lipanov. Pri gospodarjenju obeh družin velja omeniti tudi, da sta usposobili in zgradili strugo na Ljubnem in gojitveni ribnik v Grušoveljah. Poudariti seveda velja, da so ribiči vsa dela opravili prostovoljno.

V letu 1982 poginov rib zaradi onesnaženosti voda niso zabeležili. Res je, da je v poletnih mesecih poginilo precej postrovi, vendar je vzrok za pogin najverjetneje glivično obolenje. Še eno slabost so ribiči Gornje Savinjske doline uspešno odpravili. Gre namreč za dolgotrajne razprtje s podjetjem za urejanje voda „Nivo“. Sedaj oboji pridno sodelujejo pri usklajevanju vzdrževalnih del in pri vlaganju rib v vodotoke.

J. P.

naš čas

„NAS ČAS“, glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva, izdaja Center za informiranje, propagando in založništvo Velenje, p. o., Titovo Velenje, cesta Františka Foita 10.

„NAS ČAS“ je bil ustanovljen 1. maja 1965; do 1. januarja 1973 je izhajal kot štirinajstrednik „Salaški rudar“, kot tednik pa izhaja „Naš čas“ od 1. marca 1973.

Uredništvo: Marijan Lipovšek (direktor in glavni urednik), Stane Vovk (odgovorni urednik),

Bogdan Mugerle, Janez Plesnik, Tatjana Podgoršek, Boris Zakošek in Mira Zakošek (novinarji).

Izhaja ob četrtnih. Sedež uredništva in uprave: Titovo Velenje, cesta Františka Foita 10, telefoni (063) 850-087, 850-316, 850-317.

Brzljavi naslov: Informativni center Velenje.

Cena posameznega izvida je 8 dinarjev. Letna naročnina za individualne naročnike je 360 dinarjev (za inozemstvo 720 dinarjev).

Letna naročnina na Naš čas z rubriko Uradni vestnik občine Velenje za temeljne in druge organizacije združenega dela, de-

lovne skupnosti, družbenopolitične organizacije, samoupravne interesne skupnosti in krajevne skupnosti ter zasebne obrtnike pa znaša 600 din in je vplačljiva vnaprej.

Ziro račun pri SDK, podružnica Titovo Velenje, številka 52800-603-38482.

Grafična priprava, korektura,

tisk in odprema: ČGP Večer, Maribor.

Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

Za „Naš čas“ se po mnenju sekretariata za informacijo izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije številka 421-1/72 od 8. februarja 1974 ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

Občinska konferenca SZDL Velenje

Programske usmeritve za letos

Pri programskih usmeritvah občinske konference in njenih organov v letošnjem letu je treba upoštevati še vedno aktualne naloge, sprejete na lanskim programski seji, in naloge, ki jih terjajo trenutne družbeno-politične in družbeno-ekonomske razmere. Razmejiti je seveda treba naloge, ki so stalnice aktivnosti socialistične zveze in te, ki so zapisane naloge, ki pa bodo zahtevale še posebno aktivnost delovnih ljudi in občanov tudi v letu 1983. To še posebej velja za področje družbene in ekonomske stabilizacije. Programske usmeritve za letošnje leto v pretežni meri pomenijo nadaljevanje lani zastavljenega dela na naslednjih področjih:

DOGRAJEVANJE METOD IN OBLIK DELOVANJA SZDL IN NJENIH ORGANOV

1. Osnovno pozornost bomo namenili krepitvi socialistične zveze kot mobilizacijske fronte in povezovalnega dejavnika vseh oblik organiziranja delovnih ljudi in občanov ter izražanja njihovih interesov. Frontno vlogo socialistične zveze moramo v še večji meri uveljaviti v krajevnih organizacijah SZDL, ker se danes še najmanj čuti, da krajevne organizacije sestavljajo delegati družbeno-političnih in družbenih organizacij. Odgovornost za uresničitev te naloge morajo prevzeti vse družbeno-politične organizacije in biti vsaka zase polobudnik za usklajevanje stališč in predlogov. To pomeni, da morajo vse družbenopolitične in družbene organizacije zagovarjati svoja stališča do posameznih problemov in vprašanj, ki jih krajevna organizacija obravnava in usklajuje.

2. Enaka mera pozornosti mora biti posvečena preseganju forumskega dela v krajevnih organizacijah in njihovih organih. To vsebinsko usmeritev bomo dosegli le, če bomo okrepili oblike in metode dela, ki vključujejo in povezujejo čim širši krog ljudi. Sem sodijo vaški in ulični odbori, odbori v večjih stanovanjskih objektih, sekcije, sveti in problemske konference. Te oblike moramo uveljaviti in se jih posluževati ob obravnavanju vsakega pomembnejšega problema v krajevnih skupnostih. Seje predsedstev krajevnih konferenc morajo postati predvsem oblika priprave množičnih aktivnosti in frontne usklajenosti, ne smejo pa nadomestiti precej omenjenih oblik delovanja socialistične zveze.

3. Da bi čim bolj opravili kadrovske in druge postopke za a programske in volilne konference in letošnjem letu ter se v delo organov socialistične zveze pritegnili kar največ delovnih ljudi in občanov, bomo v krajevnih konferencah posebno pozornost namenili evidentiranju možnih kandidatov za vodstva in organe krajevnih ter občinske konference. Koordinacijski odbori za kadrovska vprašanja pri predsedstvih krajevnih konferenc morajo skrbeti za stalno in sprotno evidentiranje predlogov možnih kandidatov. Predvsem moramo zagotoviti, da bodo za najodgovornejše funkcije izbrani ljudje, ki uživajo zaupanje in so pripravljeni delati.

4. Ker ugotavljamo, da skupščine krajevnih skupnosti in drugi organi, pa tudi ostali družbeni organi na ravni občine v katerih delujejo delegati socialistične zveze, še vedno ne delujejo dovolj

učinkovito, moramo v krajevnih in na občinski konferenci z večjo mero odgovornosti poskrbeti za oblikovanje stališč, ki jih delegati socialistične zveze morajo prenesti in zagovarjati v teh organih. Za dosledno izvajanje te naloge so neposredno odgovorna predsedstva krajevnih in predsedstvo občinske konference.

5. V večji meri moramo uveljaviti družbeno nadzorno vlogo socialistične zveze nad delom posameznih upravnih in izvršilnih organov ter drugih institucij političnega sistema. Te pomembne družbene vloge socialistične zveze doslej nismo dovolj uveljavili na nobeni ravni. Ena izmed osnovnih nalog socialistične zveze in njenih organov na vseh ravneh je torej nenehno spremljanje uresničevanja sklepov zborov občinske skupščine, skupščin SIS, upravnih organov, svetov krajevnih skupnosti ter drugih organov ter usklajevanje njihovega dela. Predvsem je treba upoštevati vidik usklajenosti s potrebami in interesi delovnih ljudi in občanov ter s temeljnimi načeli naše samoupravne socialistične skupnosti.

6. Še naprej ostaja aktualna naloga krepitve dela svetov in koordinacijskih odborov pri predsedstvu OK SZDL, dograjevanje njihovega dela in preseganje samozadovoljstva po sprejetju stališč, ki pa največkrat ostanejo mrtva črka na papirju. Sveti morajo svoje delovanje v večji meri povezati z delom krajevnih konferenc, družbenih organizacij, organov interesnih skupnosti in podobno. Pri delovanju koordinacijskih odborov je potrebno zaostri odgovornost predvsem glede frontnega usklajevanja stališč in predlogov. Sveti in odbori bodo morali v bodoče bolj tekoče spremljati problematiko na posameznih področjih, zlasti pa spremljati uresničevanje pobud, mnenj in stališč, ki so jih izoblikovali pri svojem delu.

7. Izvršni odbor predsedstva OK SZDL bo skupaj s koordinacijskim odborom za družbeno-politično izobraževanje pripravil seminar za vodstva krajevnih konferenc in koordinacijskih odborov pri OK SZDL. Podoben seminar bo namenjen tudi predsednikom skupščin in svetov krajevnih skupnosti. Nalogo je treba opraviti do konca marca.

NALOGE PRI POGLABLJANJU DELEGATSKEGA SISTEMA

1. Skladno s programom družbeno-političnega usposabljanja delegatov bomo nadaljevali s seminarji za člane delegacij. Za vsebinsko pripravo seminarjev bosta poskrbela koordinacijski odbor za družbeno-politično izobraževanje in delavska univerza. Slabo udeležbo na seminarjih morajo s temeljito akcijo preprečiti predsedstva krajevnih konferenc SZDL in osnovnih organizacij sindikata. To nalogo je treba uresničiti do konca aprila.

2. Še vedno je šibka povezanost delegacij in konferenc delegacij s samoupravnimi organi, družbeno-političnimi organizacijami in strokovnimi službami. Vodstva družbeno-političnih organizacij morajo zato ustvariti boljše družbenopolitične pogoje za delo delegacij. Njihova aktivnost mora biti usmerjena v stalno spremljanje dela delegacij in v zagotavljanje družbenopolitične pomoči pri njihovem delu.

Krajevne konference SZDL in osnovne organizacije sindikata so odgovorne za pogostejše sklicevanje in povezovanje dela delegacij. S tem bo delo delegacij bolj usklajeno in povezano s celotno delegatsko bazo. Pri tej stalni nalogi je treba preprečiti še zmeraj prisotno dejstvo, da so delegacije le formalni potrjevalci že sprejetih sklepov.

3. Takoj bo treba posebno pozornost nameniti materialnim pogojem za delo delegacij, zlasti v krajevnih skupnostih. Preseči je treba razmišljanja, da morajo krajevne skupnosti nadomestiti osebni dohodek ob odsotnosti z dela zaradi udeležbe na seji delegatske skupščine. Zagotoviti bo treba tudi nakup goriva za delegate in aktiviste v krajevnih skupnostih. To seveda velja samo za oddaljene krajevne skupnosti, ki nimajo organiziranih avtobusnih prevozov.

4. V tej mandatni dobi se je kakovost skupščinskih gradiv izboljšala, vendar delegacije za samoupravne interesne skupnosti še zmeraj prejema-jo le po en izvod gradiv. S tem je njihovo delo oteženo, ker delegati gradiva pred sejo ne morejo preučiti. Zato je treba takoj zagotoviti že dogovorjen način objavljanja gradiv za vse delegatske skupščine v prilogi »Našega časa«. Obenem s tem je treba zaostri odgovornost strokovnih služb SIS za nudenje pomoči delegacijam, zlasti v krajevnih skupnostih. To ne velja le za pravočasno pripravo gradiv za skupno objavo, temveč tudi za njihovo pojasnjevanje.

5. OK SZDL bo v bodoče v še večji meri spremljala delo delegatskih skupščin in njihovih organov. Naloga vseh organov pri občinski konferenci je, da na delegatski skupščini obravnavana stališča, redno sporočajo interesnim skupnostim, hkrati pa tudi delegacijam v združenem delu in krajevnih skupnostih. Ta oblika dela mora postati stalna obveza. Občinska konferenca bo tudi v bodoče dajala pobude za obravnavanje posameznih vprašanj v delegatskih skupščinah in se zavzemala za njihovo reševanje po samoupravnih in delegatskih poti.

6. Še bolj dosledno bomo uveljavili vlogo občinske konference kot mesta za usklajevanje stališč družbeno-političnih in družbenih organizacij, predvsem do vprašanj, ki jih obravnava družbenopolitični zbor občinske skupščine. Lani uveljavljene metode dela moramo dograditi tako, da bodo družbeno-politične organizacije preko družbeno-političnega zbora bolj ustvarjalno sodelovale pri sprejemanju sklepov in stališč občinske skupščine. To ne velja le za primere, ko družbeno-politični zbor obravnava določeno problematiko enakopravno z ostalimi zboroma, temveč tudi takrat, ko o problemih odločata izključno zbor krajevnih skupnosti in zbor združenega dela, vendar so potrebna širša sodelovanja, pobude in ocene.

7. Sedanje delo skupin delegatov za zbor republiške skupščine kaže, da bo v bodoče potrebno bolj organizirati strokovno pomoč pri pripravi stališč, pobud in predlogov, ki jih naši delegati prinašajo v zbor republiške skupščine. Vodstvo občinske skupščine mora zagotoviti bolj kakovostno povezavo z združenim delom in drugimi dejavniki v občini.

zlasti v zbori občinske skupščine, in s tem ustvariti pogoje za to, da bodo stališča skupin delegatov resnično predstavljala avtentične interese vseh delovnih ljudi in občanov.

8. Takoj je treba izdelati skupni in usklajen program dela zborov občinske skupščine, skupščin SIS, družbenopolitičnih organizacij in ostalih dejavnikov ter s tem nadaljevati že uveljavljeno prakso lanskega leta.

NALOGE NA PODROČJU DRUŽBENO-EKONOMSKE STABILIZACIJE

1. Socialistična zveza, kot fronta vseh subjektivnih sil, bo v letošnjem letu osnovno aktivnost namenila mobilizaciji vseh dejavnikov pri uresničevanju ukrepov družbeno-ekonomske stabilizacije in dosledno izvajanje smernic stabilizacijskega programa v občini Velenje.

Naloga občinske konference in njenih organov je, da bodo v uresničevanje stabilizacijskega programa resnično maksimalno vključene vse organizirane sile v občini. Odgovornost vseh frontno povezanih organizacij je, da se bodo vse naloge iz stabilizacijskega programa uresničevale nepretrgano ter dosledno in bodo zalele slehernega delovnega človeka in občana. Z usmerjanjem in stalnim preverjanjem posameznih aktivnosti ter konkretnih rezultatov moramo doseči, da bodo stabilizacijski in varčevalni ukrepi v sleherni organizaciji in skupnosti postali resnična stalnica našega dela in obnašanja. V vsakem primeru odstopanja od sprejetih nalog bosta občinska konferenca in njeno predsedstvo ugotavljala odgovornost posameznikov in organov ter predlagala ustrezne ukrepe.

OSTALE NALOGE

1. Občinska konferenca SZDL bo skupno s samoupravno interesno stanovanjsko skupnostjo nosilec akcije za ustanavljanje skupnosti stanovalcev v vseh krajevnih skupnostih kjer imajo družbeno stanovanja. Rok za izvedbo je do konca meseca marca.

2. Pri krepitvi sistema splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite bo občinska konferenca v sodelovanju z ostalimi dejavniki v občini svojo aktivnost usmerila predvsem na naslednja področja:

— vključevanje žensk v enote teritorialne obrambe, civilne in narodne zaščite;

— ustanavljanje enot civilne zaščite v vsakem večjem stanovanjskem objektu;

— izvajanje nalog akcije NNNP 83.

3. Občinska konferenca in njeni organi bodo spremljali in z dodatnimi aktivnostmi pospešili uresničevanje sklepov in stališč problemske konference o vzgoji in izobraževanju, kulturi in telesni kulturi.

4. Občinska konferenca bo tudi v letošnjem letu nadaljevala s pospeševanjem razvojno-raziskovalnega dela v občini. V ta namen bo februarja pripravila problemsko konferenco o raziskovalnem in inovacijskem delu v občini ter predlagala ukrepe za hitrejšo povezovanje te dejavnosti v občini.

5. Skladno s smernicami koordinacijskega odbora pri predsedstvu republiške konference SZDL za »Vlak bratstva in enotnosti« bomo do meseca junija opravili vse potrebno za sprejem udeležencev »Vlaka bratstva in enotnosti«.

SOZD Gorenje

Lani prodali na tuje za 105 milijonov dolarjev vrednosti izdelkov

Prizadevanja za povečanje prodaje na tuja tržišča, še posebej na tržišče s konvertibilnimi valutami, se odražajo tudi v lanskim izvoznih dosežkih sestavljene organizacije združenega dela Gorenje. Po doslej zbranih podatkih so delovne organizacije, članice sozda Gorenje v letu 1982 izvozile prek delovne organizacije Promet Servis za 4,4 milijarde dinarjev oziroma 105 milijonov dolarjev izdelkov, od tega na tržišče s konvertibilnimi valutami za 3,8 milijarde dinarjev ali za 91 milijonov dolarjev izdelkov. Dejansko pa je bila prodaja na tuje še večja, saj je Gorenje na osnovi začasnega uvoza re-produkcijskega materiala in sestavnih delov izvozilo za nadaljnjih 454 milijonov dinarjev oziroma za okrog 11 milijonov dolarjev proizvodov, in to v celoti na konvertibilna tržišča, kar v podatkih o skupnem izvozu ni upoštevano.

Okrog 85 odstotkov vsega izvoza je odpadlo v preteklem letu na tovarno gospodinjne opreme Gorenje. Podobno kot prejšnja leta so tudi v omenjenem obdobju prodali največ izdelkov v Zvezno republiko Nemčijo, Francijo, Avstrijo in Avstralijo, prodaja pa se je zlasti povečala v Združene države Amerike, Alžirijo in Češkoslovaško. Z novimi izvoznimi posli pa se želijo v prihodnje v še večji meri uveljaviti v Egiptu, Iranu in na Kitajskem.

Izvozno najuspešnejši mesec za Gorenje je bil december, ko so poslali na tuja tržišča za 500 milijonov dinarjev oziroma za skoraj 12 milijonov dolarjev izdelkov. Decembrski izvoz, ki bi bil še večji, če ne bi bilo težav s prevoznimi sredstvi, zalog pa dejansko ne bi bilo, zagotavlja, da bo mogoče izvozne načrte Gorenja za leto 1983 uresničiti.

Vegrad — Lesna Šoštanj

Dobri rezultati

Pred leti se je šoštanjka Lesna srečevala z velikimi težavami, saj so poslovali na robu rentabilnosti. Takrat so tudi sprejeli sanacijski program o reorganizaciji. Ta je bil zelo dober, saj dosegajo v tem sektorju v zadnjem času kljub zastareli tehnologiji in neustreznim delovnim pogojem, zelo dobre poslovne rezultate.

Na osnovi sanacijskega programa so se v Lesni leta 1980 odločili, da iz temeljne organizacije preidejo v sektor tozda Gradnje Velenje. Usmerili so se v tri osnovne programe, in sicer montažo stavbnih mizarskih izdelkov za potrebe gradbene operative, po posebnem samoupravnem sporazumu o skupnem prihodku izdelujejo montažne elemente za vikende za Smreko iz Gornjega Grada, imajo pa še sporazum o dolgoročnem tehničnem sodelovanju z Liko iz Vrhnike, za katero izdelujejo masivne podboje. Te usmeritve in serijski programi so prinesli rezultate, ki so zelo uspešni. V preteklem letu so na primer ustvarili za 110 milijonov dinarjev celotnega prihodka z minimalnimi stroški in dokaj velikim ostankom dohodka. V letošnjem letu pa nameravajo svoj proizvodni program še razširiti, saj naj bi pričeli izdelovati okvire za Pural okna, ki jih izdeluje EKO. Na leto naj bi izdelali 32 tisoč takšnih oken. Ta proizvodnja pa mora biti zelo kvalitetna, saj je v celoti namenjena za izvoz.

Rezultati, ki jih v Lesni dosegajo, so sicer dobri, pa vendar se srečujejo z mnogimi težavami. Vodja tega sektorja Franci Rat je najprej navedel neustrezne delovne pogoje, ki pa ležijo poleg tega še na eksploatacijskem območju in so naložbe vanje močno omejene.

Kljub vsemu upajo, da jim bo uspelo še v letošnjem letu razširiti skladiščne prostore, modernizirati transportno linijo, prestaviti rekonstrukcijo skladišča repromateriala, obnoviti prirezovalnico na obstoječi lokaciji ter izdelavi celotno površinsko obdelavo v novih obratih. Proizvodna hala, ki jo nameravajo postaviti ob obstoječi lokaciji, naj bi bila montažna sistema, tako da bi jo bilo možno kasneje, ko se bo to področje zaradi izkopavanja premoga pogreznilo, prestaviti na drugo lokacijo. Izboljšali bodo ob tem seveda tudi tehnično opremljenost in pa delovne pogoje.

Druga težava, s katero se prav tako srečujejo, je neustrezna kadrovska struktura. Mladi se za ta poklic v zadnjem obdobju namreč niso odločali, če pa so se že odločili za delo v lesni stroki, so videli svojo prihodnost v večjih serijskih delovnih organizacijah kot je Gorenje tozda Pohišvo in Glin Nazarje. V Lesni pa so pred dvema letoma že v sanacijskem programu opredelili, da bodo vlagali v kadre in nekaj tehnikov in prve proizvodne delavce so v zadnjem obdobju že pridobili. Pripravljeni pa so, da se bo stanje na tem področju v nekaj letih še izboljšalo.

Vsa leta se srečujejo tudi s pomanjkanjem lesne surovine. Letos je gozdno gospodarstvo iz Šoštanja svoje obveznosti uresničila, vendar pa bo Lesna za razširitev programa, za okna Pural, v prihodnje potrebovala dodatnih 5000 kubnih metrov lesa. Franci Rat meni, da so količine lesa, ki jih za predelavo potrebujejo, takšne, da bi jih velenjska občina lahko zagotovila, seveda pa bi bilo potrebno sprejeti družbeno delitev.

SLUŽBA DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA V SR SLOVENIJI PODRUŽNICA TITOVO VELENJE

objavlja prosta dela in naloge

Pripravnika z višješolsko izobrazbo ekonomske ali pravne smeri za določen čas — 9 mesecev.

Prijave z dokazili o izobrazbi pošljite v roku 8 dni od dneva objave na naslov: SLUŽBA DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA PODRUŽNICA TITOVO VELENJE, Rudarska 3/II.

Zdravstvo v občini Velenje

Storitev ne smemo okrniti zaradi resnično bolnih

Na današnji skupni seji zbora združenega dela in občinske zdravstvene skupnosti bodo delegati spregovorili o uresničevanju zdravstvenega varstva v občinski zdravstveni skupnosti v preteklem letu. Seja bo omogočila sprejem skupnih izhodišč, na osnovi katerih bo občinska zdravstvena skupnost izdelala konkreten program in naloge, ki jih bodo morali uresničiti izvajalci, upoštevati pa tudi uporabniki. Odmerjena sredstva za zdravstvo v deležu narodnega dohodka iz leta v leto padajo in bo z njimi potrebno zelo skrbno in smotno poslovati, če želimo imeti kar najmanj okrnjen obseg zdravstvenih storitev. Zavedati se namreč moramo, da bo zaradi denarnih omejitev naš zdravstveni standard gotovo prizadet, pa saj smo ga pogosto znali po nepotrebnem izkoristiti, marsikdaj že zlorabljati in če nam bo uspelo odpraviti te negativne pojave, bodo storitve za resnično bolne še vedno zadovoljive.

Likvidnostne težave:

V letu 1981 je imela občinska zdravstvena skupnost skoraj 400 milijonov dinarjev primanjkljaja, predvsem zaradi prenizke prispevne stopnje za zdravstveno varstvo v občini, pa tudi zaradi izjemnih pravic iz zdravstvenega varstva in socialne varnosti, ki so jih imeli le zavarovanci velenjske občine ter zaradi nekaterih slabosti, ki so se pojavljale pri izvajalcih. Z odpravo večine teh pomanjkljivosti, so bile v lanskem letu likvidnostne težave bistveno manjše.

Izvajalci so si zadali dokaj soliden stabilizacijski program, ki ga tudi bolj ali manj dosledno uresničujejo. Velik napredek je bil dosežen že s tem, da je osnovno zdravstveno varstvo uvedlo v večini primerov za izostanke z dela lastno evidenco in vpliv. Bistveno se je zmanjšalo tudi število primerov, da uporabniki iz naše občine uveljavljajo pravice do izostankov z dela v drugih regijah in republikah. Določen napredek je bil dosežen pri uvajanju stopnjske diagnostike, prav tako pa je vzpodbudno, da ni poraslo število zdravljenj v bolnišnicah.

Pomagati resnično bolnim: Celotno zdravstvo se očitno preusmerja na cenejše oblike varstva, predvsem na zdravljenje preko splošnih in specialističnih ambulant ter zdravljenje na domu.

Seveda pa vsi ti stabilizacijski ukrepi ne smejo iti na škodo resnično bolnih, saj se bo razvrednotila humanost sistema, neoporno pa je tudi dejstvo, da bo tako nastala škoda bistveno večja od trenutnih koristi. Tega vprašanja nikakor ne smemo pustiti v nemar, saj smo se v letih, ko sredstev ni tako občutno primanjkovalo, marsikdaj naredili premalo za resnično bolne delavce in njihovo nego, zlasti pa še za tiste delavce, ki ne živijo v družinskem in domačem okolju. Tako razen Vegrada v Titovem Velenju delovne organizacije nimajo urejenih bolniških sob za delavce, ki živijo v samskih domovih. Poseben problem je tudi neorganizirano in neurejeno preživljanje prostega časa delavcev iz teh domov, ki se zatekajo k popivanju, tudi alkoholizmu in so zato bolj izpostavljeni boleznim, poškodbam in nepotrebnim izostajanjem z dela.

Pri oblikovanju potrošnje na področju zdravstva je pomemben činitelj tudi struktura koristnikov zdravstvenega varstva. Nad 40 odstotkov vseh zaposlenih namreč dela v izjemnih pogojih v rudarstvu, gradbeništvu in drugih panogah, okrog 23 odstotkov zaposlenih se vsak dan vozi na delo iz drugih občin, več kot tisoč delavcev živi ločeno od svojih družin, okrog 14000 zavarovanih oseb pa stalno živi izven občine in izven republike.

Prevelika odsotnost z dela: Kljub vsem prizadevanjem so na občinski zdravstveni skupnosti ob koncu devetmesečnega poslovanja ugotavljali, da odsotnost z dela v primerjavi z enakim obdobjem lani narašča. V občini je dosegla 5,64 odstotkov, kar je za 0,89 odstotkov višje od slovenskega povprečja.

Pri odsotnosti z dela še vedno prednjačijo tozdi RLV, kar je posledica delovnih pogojev in daljšega delovnega časa. Zato je prav gotovo

standard (10,84 odstotkov), v tozdu Pekarna Merx Titovo Velenje (8,24 odstotkov) in v tozdu TUŠ Šoštanj (8,17 odstotkov).

Nepotrebna delovna mesta:

Zaradi nesreč pri delu, bolezni, nesreč izven dela in zaradi nege družinskih članov izostane z dela vsak dan okoli 1430 delavcev. V prvih devetih mesecih lani je bilo tako izgubljeno 334750 delovnih dni. V breme občinske zdravstvene skupnosti je bilo samo zaradi nesreč pri delu izplačano 7 milijonov 306 tisoč dinarjev, zaradi bolezni in nesreč izven dela 39 milijonov 637 tisoč din in zaradi nege obolelih družinskih članov 5 milijonov 542 tisoč dinarjev. Skupno je občinska zdravstvena skupnost za pokrivanje teh izdatkov namenila 52 milijonov in 785 tisoč din. To pa je še vedno malo v primerjavi s tistim, kar so morale delovne organizacije nameniti za prvih trideset dni odsotnosti z dela. Teh sredstev je bilo 97 milijonov 560 tisoč din. Če k temu dodamo še izpad dohodka, ki je v delovnih okoljih nastal zaradi takšne odsotnosti z dela, potem je vsak komentar odveč, vsako

gledov je v Sloveniji na 100 prebivalcev 270, v naši občini pa kar 515. V Sloveniji zdravniki opravijo 13,2 hišna obiska na 100 prebivalcev, v velenjski občini 29,6.

To vsekakor poleg že omenjenih vzrokov dokazuje, da je naš zdravstveni standard visok, da smo pogosto tudi preveč razvijeni in se premalo zavedamo, da vsak naš obisk pri zdravniku zahteva veliko sredstev, ki jih združeno delo le še s težavo pokriva. Poleg tega so sredstva za družbene dejavnosti vsako leto bolj pičila in se tako tudi ugodnosti na področju zdravstvenega varstva vedno bolj zmanjšujejo. Zato pri nas vse bolj posgamo po nečujnih ukrepih zahodnih držav, ki svoje gospodarske slabosti rešujejo z omejevanjem socialne politike, kar na področju zdravstvenega varstva gotovo pomenijo tudi nova določila o participaciji, ki so zmanjšala krog tistih, ki so bili doslej del plačila iz zdravstvenih storitev oproščeni.

Posebno zaskrbljujoča je tudi ugotovitev, da gre pri odsotnostih z dela, ki so nastale zaradi nesreč pri delu, le v približno 20 odstotkih za prave nesreče pri delu, v ostalih primerih pa so te nesreče nastale med potjo v službo ali iz nje ali celo kako drugače. Zavarovanci pa so že našli poti, da so jih vključili v to kategorijo.

Kazalci obsega zdravstvenih storitev v lanskem prvem devetmesečju tudi kažejo, da se znižujejo stroški bolnišničnega zdravljenja in stroški za zdravila, rastejo pa stroški osnovnega in specialističnega zdravstvenega varstva. Pretirano pa so porasli stroški zdraviliškega zdravljenja. Zdravstvena skupnost je za svoje delovanje v lanskem letu porabila 629 milijonov dinarjev. To pa so velika sredstva, zato moramo uporabniki in seveda izvajalci storiti vse, da predvideni programi ne bodo preokračeni, še posebno ker bomo lahko sredstva za skupno porabo v letošnjem letu povišali le za 12 odstotkov kar pa ob 20 odstotni rasti materialnih stroškov in drugih obremenitvah pomeni vsaj 6,6 odstotno realno znižanje sredstev namenjenih za skupno porabo.

Kontrola nad staležem:

Leto 1983 bo torej zahtevalo še skrbnejše načrtovanje na področju svobodne menjave dela prav tako pa realne in pravilno ovrednotene programe izvajalcev v zdravstvu. Ob tem pa bomo morali za odpravo vzrokov nesreč in obojenj več narediti tudi v delovnih okoljih ter vzpostaviti doslednejšo kontrolo nad tistimi, ki koristijo bolniški stalež. Določenih slabosti se bodo morali dokončno otresti tudi izvajalci zdravstvenega varstva z racionalnejšim izkoriščanjem delovnega časa in zagotovitvijo cenejših a dovolj učinkovitih oblik dela, med katerimi pomembno mesto zavzema preventivna dejavnost. Napredek na tem področju morajo prinesiti tudi obratne ambulante, ki bodo v letošnjem letu zaživele na RLV. Največjo pomoč naj bi poleg preventivne dejavnosti nudile pri razvoju medicine dela. S krepitvijo zavesti delovnih ljudi, da ne bodo po nepotrebnem iskali zdravstvenih uslug in z dvigom zdravstvene kulture pa vendarle lahko pričakujemo, da bomo kljub skrajnim sredstvom uspeli ohraniti sedanjí zdravstveni nivo in delovno sposobno občino.

Vedno manj ugodnosti: Nekateri podatki prav gotovo presenečajo. Tako je na primer v Sloveniji na 100 prebivalcev opravljeno 87 prvih pregledov, pri nas pa kar 196. Prvih in ponovnih pre-

Dodajmo življenje letom

Prehrana starostnikov

Lansko leto je bilo namenjeno problemom, s katerimi se srečujejo ostareli, zato je imelo zanimivo geslo: »Dodajmo življenje letom.«

To geslo so uporabili tudi na posvetu, ki so ga za zdravnike in medicinske sestre pripravili v Opatiji in na katerem so spregovorili predvsem o prehrani starostnikov.

Zboljšanje splošnih in socialnih pogojev življenja, razvoj zdravstvenega in socialnega varstva, kot tudi zmanjšanje nalezljivih bolezni so prispevali, da življenjska doba postopoma narašča v vseh razvitih državah. V večini teh držav je več kot 10 odstotkov ljudi starih nad 65 let, v Avstriji 15 odstotkov, na Švedskem celo 17 odstotkov, s tem da obstajajo znotraj teh držav velike regionalne razlike, zlasti med mestom in

zamrznjene obroke za 2 do 3 dni vnaprej in jih potem uporabniki enostavno odmrznejo in uporabijo. Pri dostavljanju obrokov na dom pogosto pomagajo šolarji, prostovoljci raznih verskih združenj ter sosedje.

V program organizirane prehrane se lahko vpiše vsak starostnik sam ali pa ga vpiše patronažna sestra ali socialni delavec. Za prehrano ponekod plačujejo uporabniki polno ceno ali samo del cene, marsikje pa so obroki povsem brezplačni.

V Zagrebu in njegovi okolici ter druge v SR Hrvatski poskušajo reševati problem prehrane starostnikov mestna združenja preko domov upokoencev. Tako lahko starejše osebe, posebno samske, dobivajo obroke v teh domovih. Onemoglim in obolelim osebam, za katere je organizira-

vajo, tako da se število starostnikov giblje od 10 do 20 odstotkov.

Takšne premike je opaziti tudi pri nas. Posnetek prebivalcev Jugoslavije, ki ga je 1973 leta opravil zvezni zavod za statistiko, predvideva, da lahko do konca tega stoletja pričakujemo 20 odstotkov starih nad 60 let.

Po zadnjem popisu prebivalstva leta 1981 je bilo v SRS 1.891.864 prebivalcev in kar 10,5 odstotka starih nad 65 let. Pri nas imamo torej 200.000 oseb, ki so že dosegle koledarsko starost, zato potrebujejo posebno skrb, socialno in zdravstveno.

Eden od številnih vzrokov, ki prav gotovo tudi vpliva na podaljševanje življenjske dobe, je pravilna prehrana, ki ne daje samo dobro fizično kondicijsko počutje, temveč tudi zvišuje odpornost organizma proti boleznim ter dviga učinek specifične terapije.

Kako rešujejo problem prehrane starostnikov v Evropi in SR Hrvatski?

Po podatkih svetovne zdravstvene organizacije iz leta 1977 so v mnogih državah Evrope organizirani tako imenovani »obroki na kolesih« (Avstrija, Belgija, Anglija, Švedska, SSSR, DDR). Obroki za starejše osebe se pripravljajo po predpisanih normativih in jedilnih listih v kuhinjah domov upokoencev, šolskih kuhinjah, bolnišnicah, restavracijah in verskih društvih.

Giblivi starostniki se hranijo v izbrani ustanovi, negibljivi pa hrano dostavljajo na dom. Pogosto dostavljajo

na domača nega in pomoč na domu pa dostavljajo hrano na dom.

Ugotovili so, da je kvaliteta obrokov zelo različna. Težko je tudi dobiti dietno prehrano. Načrtovanje obrokov poteka ločeno v vsakem domu upokoencev, zato ni enotnih jedilnikov in normativov. Kalorične vrednosti obrokov so primerne, niso pa zadovoljivo zastopane beljakovine, vitamini in minerali. Tako je prehrana enolična in siromašna vitaminov A, B1, B2, poleg tega pa tudi kalcija in železa.

Raziskave so nadalje pokazale, da se prehrabene navade starostnikov v raznih državah ne razlikujejo od SR Hrvatske. Psihosomatske spremembe v življenju starejših oseb, s slabšim zdravstvenim stanjem so najpogostejši vzrok neustrezne prehrane.

Izguba družinskega člana, osamljenost in izolacija, zmanjšanje materialnih sredstev in s tem dostopnost nakupa prehrabnih artiklov, kakor tudi zmanjšana gibljivost so najpogostejši vzroki apatije in nezainteresanosti za hrano. Pojem »Kava, keks, čaj« kot prehrana starejših oseb je v svetu, pa tudi pri nas, pogost pojav.

Zmanjšanje kaloričnih potreb se začne že pri petindvajsetem letu življenja. Prvi dve desetletji se nato potrebe zmanjšajo za okoli 10 odstotkov, med 45 in 75 letom pa za več kot 20 odstotkov, kar dokazuje, da so potrebe po hrani v starejši dobi zmanjšane za eno tretjino.

Kot osnova za načrtovanje prehrane nam služijo prehrabni standardi. Predlog prehrabnega standarda za osebe stare nad 65 let prikazuje naslednja tabela:

kalorična vrednost hranil	Moški	Ženske
Kcal	2250	2000
BJ	9450	8400
beljakovine, g	80 — 85	75
masti, g	70	60
OH, g	310	280
vitamin A, I.E. mg	5000	5000
vitamin B1, mg	1,7	1,5
vitamin B2, mg	1,8	1,8
vitamin C, mg	75	75
kalcij, mg	800	800
železo, mg	10	12
KJ = Kcal x 4,2		

Denarja ni več veliko, zato bo potrebno z njim skrbno gospodariti

nesprejemljiv predlog slovenskih premogovnikov o oprostitvi plačila prispevkov za zdravstveno varstvo in invalidsko pokojninsko zavarovanje od tistega dela osebnih dohodkov, ki jih delavci v premogovništvu ustvarijo v podaljšanem delovnem času.

Občinska zdravstvena skupnost bi imela zato kar za 18,5 milijonov dinarjev manjši prihodek. Ugotovljeno pa je, da je prav daljše delo od rednega delovnega časa pri tako napornem in zahtevnem opravilu eden od vzrokov za večjo obolevnost, večje število nesreč pri delu in večjo invalidnost. Rudarji očitno pri svoji zahtevi tudi pozabljajo, da se jim osebni dohodki ustvarjeni v podaljšanem delovnem času že itak vstejejo kot osnova za odmero nadomestil v času začasne odsotnosti z dela ter tudi kot osnova za odmero pokojnine.

Najvišja v občini je odsotnost z dela v tozdujama Pesje RLV, ki je v lanskem devetmesečju dosegla 13,27 odstotkov. Ta številka bi prav gotovo zahtevala podrobnejšo analizo. Visoka je tudi odsotnost z dela v tozdu Plastika DO Šipak (10,77 odstotkov), v delovni skupnosti Družbeni

nepotrebno iskanje zdravniške pomoči in izostajanje z dela pa velika zloraba humane oblike zdravstvenega varstva pri nas. Je pa obenem tudi dokaz, da v delovnih organizacijah še dokaj zlahka nadomeščajo odsotne delavce in imajo torej še očitno precej nepotrebnih delovnih mest.

Cilji zastavljeni s stabilizacijskimi ukrepi torej niso v celoti uresničeni. Laična kontrola bolnikov je uvedena le v nekaterih večjih delovnih organizacijah pa še tu ni bilo doseženih kakršnih opaznih učinkov. V delovnih in bivalnih okoljih ni razvita zdravstveno — vzgojna dejavnost, mnogi problemi, ki jih mora reševati zdravstvo navadno z zelo dragimi in dolgotrajnimi preiskavami ter zapletenimi diagnostičnimi postopki pa se pogosto začnajo že v delovnih okoljih, marsikdaj tudi zaradi neustrezne kadrovske politike. Da nekateri izsiljujejo bolniški stalež, dokazuje tudi veliko število pritožb proti odločitvam lečečih zdravnikov.

Vedno manj ugodnosti: Nekateri podatki prav gotovo presenečajo. Tako je na primer v Sloveniji na 100 prebivalcev opravljeno 87 prvih pregledov, pri nas pa kar 196. Prvih in ponovnih pre-

Dodajmo življenja

Na osnovi prehrabnega standarda se nato načrtuje jedilnik in izbor posameznih živil, odvisno od sestave in skupine (meso, zelenjava, sadje). Za vsa jedila v jedilniku se sestavijo recepti, v katerih je normirana količina posameznih živil in so navedene prehrabne vrednosti. Pri dnevnem načrtovanju obrokov morajo biti beljakovine zastopane s 15 odstotki, maščobe ne več kot s 30 odstotki in to rastlinskega izvora (olje, margarina), ogljikovi hidrati pa s 55 odstotki. Planirano hrano je nato potrebno porazdeliti na 5 do 6 manjših obrokov tako, da starostniki tretjino hrane porabijo dopoldan, tretjino za kosilo in popoldan ter tretjino za večerjo in nočni obrok. Takšen raspored je priporočljiv tudi zato, ker starejši ljudje lahko zaužijejo naenkrat le manjše količine hrane, ki jo tudi lažje prebavijo, pojav hipoglikemije pa je tako manjši.

V naslednji tabeli so prikazana posamezna živila, ki se najpogosteje uporabljajo v prehrani ter približne količine, ki so priporočljive za eno osebo.

Priporočljiva živila	grami
kruruh in testenine	250 — 300
mleko, kisló mleko, jogurt	500
netemastni sveži sir	
meso, ribe, perutnina	
(kuhanó, dušeno)	100 — 150
listnatá zelenjava	300 — 400
krumpir, korenje	150 — 200
sadje in sokovi	300 — 400
sladkor, med	do 25
oljé	25 — 30
jajéca — (v testu ali kot dodatek jedem)	

Živila, ki se ne priporočajo:

Keksi s kremo, čokolade in kakao, polnomastno mleko, smetana, mastni sir, mastno meso, koronzerve, fižol, grah, svinjska mast, loj, večje količine masla.

Posebno pozornost pa je potrebno posvetiti pripravi hrane. Tafako je naprimer bolje meso dušiti in kuhati, kot peči ali praraziti, nekatere vrste sadja in sočivja, ki imajo olupek, je potrebno olupiti, kuhati ali celo pasirati.

S prehrano je važno zagotoviti zadostne količine vitaminov, posebej vitamina A (vpliva na odpornost sluznice in kože ter na vid). Največ ga je v jetrih, jajcih, mleku; karotin, to je provitamin A, pa vsebujejo špinata, blitva, manarlice, dinje. Pomembni so tudi vitamini B skupine, posebno B1, B2, B6. Največ jih je v mleku, mlečnih proizvodih, mesu, jajcih, jetrih, žitaricah in sočivju.

Vloga C vitamina je vezana na mnoge procese v organizmu. Največ ga vsebujejo limona, mandarane, pomaranče, dalmatinski šipek, sveže zelje, motovilec, radič, paprika.

Ne smemo pozabiti tudi na mineralne snovi, še zlasti kalcij (mleko in mlečni proizvodi) in železo, ki ga je največ v mesu in listnatih zelenjavi.

Poseben problem, s katerim se srečujejo starejši ljudje je obstopacija (zaprtje). V takšnih primerih je priporočila prehrana, ki je bogata celuloznih vlaken. Te se počasi prebavljajo in večje nase večje količine vode, poleg tega pa imajo velik neprebavljiv ostanek, mehnično deluje laksativno (ododvaja) na debelo črevo. V to skupino spadajo nekatere vrste črnega kruha, sadja in zelenjave. Zeló dober uspeh doseže tudi s sadnimi sokovi iz svežega sadja in s kompoti iz suhih sliv. Nekatere pomaga uživanje mineralne vode, jogurta in kislega mleka. Najbolji učinek pa se doseže s kombinacijo navedenih in ostalih dovoljenih jedi ter s fizično aktivnostjo in higienskimi navadami.

Prehrana starejših oseb je torej zelo celovit problem, ki ima mnogo neresenih vprašanj. To področje bi zato morali obdelati kakor najbolj celovito z vključevanjem strokovnjakov različnih področij od zdravstvenih in socialnih delavcev do dietetikov in ekonomistov. Prav gotovo pa bi pri načrtovanju prehrane starostnikov in njihovi delitvi morale imeti veliko vlogo tudi družbeno politične organizacije, krajevne skupnosti, šole. Rdeči križ in domovi za varstvo odraslih oziroma druge ustanove, kjer se takakšna hrana pripravlja.

Anica Sattler

Savinjsko-šaleška gospodarska zbornica

V prihodnje zagotoviti še boljše delo

Izteka se prvo štiriletno obdobje delovanja Savinjsko-šaleške gospodarske zbornice. Zbornica in njeni organi so v tem času dosegli nekaj pomembnih uspehov, srečevali pa so se tudi z vrsto najrazličnejših pomanjkljivosti, tudi na področju svoje organiziranosti in delovanja.

Nenehno delo je navrglo tudi vrsto koristnih izkušenj, ki so jih seveda s pridom uporabili pri krepitvi dejavnosti in vloge zbornice.

Ena najpomembnejših prelopnih v delovanju Savinjsko-šaleške gospodarske zbornice je bila vsekakor seja njene skupščine julija lanskega leta. Na podlagi dogovorjenih dosežkov iz prejšnjih let ter tvorne prilagoditve dejavnosti danim razmeram so uspeli zagotoviti vsebinsko preobrazbo delovanja zbornice. Med drugim so delovanje zbornice in njenih organov prilagodili posebnostim občin Mozirje in Velenje ter s tem zagotovili večjo delovno učinkovitost. Delo zbornice opredeljujejo tri najpomembnejša področja, ki jih pokrivajo odbori izvršilnega odbora. Prvo je področje gospodarstva, razvoja in tehnologije, drugo so družbeno-eko-

nomski odnosi in spremljanje gospodarskih gibanj in tretje prostorska vprašanja, infrastruktura in varstvo okolja.

Tudi sicer so na seji in po njej zagotovili celovito organiziranost zbornice ter vse njene številne organe kadrovske izpolnili. To je seveda pomemben dosežek, hkrati pa tudi pogoj in zagotovilo še uspešnejšega dela v prihodnje. Skupščina sedaj šteje 58 delegatskih mest, 16 za občino Mozirje in 42 za občino Velenje. Njena telesa so odbori za planiranje in družbeno načrtovanje, za napredek gospodarstva in tehnologije, za kadrovanje in kadrovske politike, za turizem, gostinstvo in agrokompleks, za prostorsko načrtovanje, komunalno in stanovanjsko dejavnost, za drobno gospodarstvo in za raziskovalno ter inventivno dejavnost. Organov za posamezna ožja področja je seveda še več. Savinjsko-šaleška gospodarska zbornica trenutno v obeh sosednjih občinah povezuje 105 temeljnih organizacij združenega dela gospodarskih dejavnosti.

Organom zbornice poteče mandat 2. marca letos, zato so priprave na volitve že v

polnem teku. Evidentiranje kandidatov mora biti zaključeno do 20. januarja, vse organizacije združenega dela pa so bile pravočasno seznanjene s predvolilnimi in volilnimi postopki ter s kriteriji za evidentiranje kandidatov.

Organi upravljanja morajo volitve delegatov opraviti do konca januarja, volilna seja pa mora biti sklicana do konca februarja. Na njej bodo konstituirali skupščino Savinjsko-šaleške gospodarske zbornice, izvolili njene organe in dva delegata za organe gospodarske zbornice Slovenije. Še pred volilno sejo bo konec januarja programska seja skupščine na kateri bodo ocenili delovanje zbornice v minulih štirih letih in sprejeli delovni načrt za leto 1983.

V dosedanjem delu se je zbornica pri svojem delovanju seveda srečevala z vrsto pomanjkljivosti, ki bodo koristne napotke za boljše delo v prihodnje. Predvsem velja ugotovitev, da zbornica ni in ne more biti administrativna organizacija katere organi in strokovna služba bi pripravljali določena gradiva in jih pošiljali članicam v sprejem. Znotraj zbornice bo potrebno

zagotoviti, da bodo njeni organi in delovna enota sooblikovali gradiva, ki so nujna v pripravljalnih obdobjih oblikovanja razvojne politike in občinskega družbenega načrta. S tem bo v okviru zbornice organizirano gospodarstvo že v pripravi sprejelo soodgovornost za oblikovanje in izvajanje usmeritev družbenopolitične skupnosti.

Dosedanje izkušnje kažejo, da se poslovodni organi premalo vključujejo v oblikovanje stališč zbornice do posameznih problemov. Zato bi morale posamezne organizacije združenega dela, poslovodni in zadolženi strokovni delavci prevzeti večjo odgovornost za strokovno pripravo gradiv v okviru zbornice. Dejstvo namreč je, da so doslej pri obravnavanju ekonomske politike in ukrepov pridobili premalo strokovnih mnenj, predlogov in argumentov, ki bi pripomogli k bolj kakovostni vsebini, po sprejetju gradiv pa se pojavi kopica argumentov, ki dokazujejo, da so premalo strokovno pripravljena.

Informacijski sistem v zbornici in drugih institucijah ne deluje kot celota. Vsi potrebujemo celovito infor-

miranje o gibanju gospodarstva zato bi bilo potrebno spoznati vire zbiranja podatkov ter se obvezno medsebojno obveščati. S tem bi odpravili dosedanje prakso, da išče podatke vsak zase in po svoji poti ter obremenjuje strokovne službe in poslovodne organe.

Pomanjkljivost zbornice so tudi preveč toge oblike delovanja v skupščinskih telesih in premalo možnosti za oblikovanje občasni ali stalnih teles pri izvršilnem odboru za posamezna področja. Takšna možnost pravzaprav je dana, vendar bi z njo podvojili delo. S spremembo statuta bi morali zmanjšati število odborov pri skupščini na tiste, ki so funkcionalno potrebni. Ostala področja bi opredelili s stalnimi ali občasnimi komisijami pri izvršilnem odboru, za stalne ali tekoče naloge. Skupščina zbornice je sestavljena delegatsko. Samoupravna organiziranost združenega dela se nenehno spreminja in sedaj nekatere organizacije združenega dela nimajo delegatskega mesta. Sistem delegiranja bi moral biti bolj fleksibilen, zato bi se morali odločiti za konferenco delegatov in smotno zmanjšati število delegatskih mest.

Občina Mozirje

Neobdelanih zemljišč ni več

Kmetijske zemljiške skupnosti so dolžne skrbeti za primerno obdelanost zemljišč. Pri tej nalogi morajo sodelovati kmetijske zadruge in upravni organi. Republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je predlagal izdelati merila za dobro gospodarjenje z zemljišči. Predvsem velja, da morajo biti vsa zemljišča obdelana, za dobrega gospodarja pa se šteje tisti kmetovalec, ki vsaj dvakrat letno pokosi travnike, preorje njive in jih poseje. V Gornji Savinjski dolini so menili, da so ta merila premalo zahtevna. Na posebnem republiškem posvetu so jih zato nekoliko dopolnili. Na podlagi teh sprememb se sedaj za dobrega gospodarja šteje tisti kmet, ki zemljo obdeluje tako, kot je obdelana na preusmerjenih tržnih kmetijah.

Na podlagi takšnih izhodišč je kmetijska zemljiška skupnost občine Mozirje evidentirala lastnike zemljišč, ki so slabo obdelana ali sploh niso bila. V akciji so ugotovili, da je bilo v mozirski občini v lanskem februarju neobdelanih

25 hektarov njiv, 23 hektarov travnikov in 12 hektarov pašnikov, slabo obdelanih pa 80 hektarov njiv, 282 hektarov travnikov in 195 hektarov pašnikov. Skupno je bilo v začetku lanskega leta slabo in neobdelanih zemljišč 617 hektarov, s katerimi je gospodarilo 128 občanov.

Seveda akcija s tem ni bila zaključena in je na različne načine tekla skozi vse leto, dala pa je tudi zadovoljive rezultate. Kmetijska zemljiška skupnost, zadruga in komite za gospodarstvo in planiranje so v septembru opravili razgovore z omenjenimi lastniki zemljišč. Ugotovili so, da neobdelanih zemljišč v občini ni več, ostaja pa še 300 hektarov slabo obdelane zemlje. Te površine ležijo v višinskih predelih kjer strme lege ne dovoljujejo strojne obdelave, nekaj je zamočvirjene zemlje, vzrok za ostala slabo obdelana zemljišča pa je ostarelost lastnikov kmetij, ki nimajo naslednikov, ali pa ti niso pripravljeni prevzeti gospodarjenja.

Seveda so to manjše hribovske kmetije, ki zaradi težkih delovnih pogojev niso vključene v kooperacijsko tržno proizvodnjo. Sedanja usmeritev Gornje Savinjske doline v usmerjeno tržno proizvodnjo jim ne zagotavlja dovolj sredstev za preživljanje, zato

mladi dodatni vir zaslužka iščejo drugje. Največkrat kmetovanje sploh opustijo in se preselijo v dolino bliže delovnemu mestu, na mali višinski kmetiji pa ostanejo starejši. Če želijo, da bodo tudi te površine primerno obdelane, bodo morali lastnikom, poleg zakonitih ukrepov, ponuditi tudi primerne in dovolj zanimive proizvodne programe. Ti programi bi lahko bili dopolnitev sedanjih usmeritev, lahko pa bi samostojno zagotovili kooperacijsko sodelovanje kmetov in zadruga. Takšni programi so možni v povezavi z »Lekom« in pridobivanjem zdravilnih zelišč, s kamniško »Eto« in podobno.

Slabo obdelana zemljišča v družbeni lasti so predvsem nekateri planinski pašniki. Gre predvsem za površine porasle s ščavjem in praproto. Zadržna leta močno pospešujejo planinsko pašništvo, zato se tudi stanje nenehno izboljšuje. Skrb za primerno obdelana zemljišča ni samo naloga kmetijskih zemljiških skupnosti, temveč vseh uredniševalcev družbenega načrta, zlasti seveda kmetijcev. Akcija bo letos razumljivo tekla naprej, njen poudarek pa ne sme biti na zakonitih ukrepih, ampak na iskanju možnosti za boljše in bolj privlačno proizvodnjo. J. P.

Občina Mozirje v letu 1983

Boljše delo in varčevanje

Resolucija o politiki izvajanja družbenega načrta občine Mozirje v letošnjem letu temelji na spremembah in dopolnitvah planskih dokumentov in na programu ekonomske stabilizacije. Vodila ekonomske politike bodo vsekakor učinkovitejša gospodarjenja, večje varčevanje v proizvodnji in porabi, boljše izkoriščanje delovnega časa in zmogljivosti, predvsem pa povečanje izvoza blaga in storitev na konvertibilno tržišče.

Pogoj za večje izvozne dosežke je vsekakor višja stopnja predelave in kakovost izdelkov, zunanjetrgovinski menjavi pa bo treba prilagoditi prestrukturiranje gospodarstva. Poiskati bo treba tudi več domačih virov za reprodukcijski material in z njimi nadomestiti uvozne. Pospesiti bo seveda treba tudi izvoz kmetijskih pridelkov in z združevanjem deviznih sredstev zagotoviti pogoje za nemoteno kmetijsko proizvodnjo, ki je danes močno ogrožena.

Kmetijstvo je v mozirski občini prednostna panoga in ji zato tudi sicer namenja veliko pozornosti. V letošnjem letu nameravajo posejati več osnovnih vrst poljščin ter pridelati več mleka in mesa. Pridobiti bo treba tudi večje površine kmetijskih zemljišč. Zato bodo morali v tem letu pripraviti vso potrebno dokumentacijo za hidromelioracijska in ostala dela v Zadrecki dolini. Poza-bili seveda niso na manjši melioracije in z njimi bodo po zadružnih enotah Gornje Savinjske doline letos pridobili 100 hektarov kmetijskih površin. Nekaj hektarov zemlje bodo dobili s krčivami gozdov in nadaljevali z razmejevanjem gozdnih ter pašnih površin.

Pomembno vlogo ima tudi drobno gospodarstvo, seveda pa bi jo bilo treba še okrepiti. Pospesiti bodo morali razvoj manjkajočih storitvenih dejavnosti. Glede na neizkoriščene zmogljivosti na področju kooperacijskega sodelovanja

med zasebnim in družbenim gospodarstvom bo treba te odnose pospešeno razvijati in že uveljavljene oblike še okrepiti. Predvsem je treba poskrbeti za nove proizvodne programe in prekiniti prenašanje starih iz združenega dela na obrtnike. Razumljiva je tudi težnja, da bi se drobno gospodarstvo vključilo v izvoz.

Nalog je zagotovo še več. Zagotoviti bo treba nemoteno preskrbo, zmanjšati porabo energije, doseči višjo raven predelave, prekiniti zaposlovanje v negospodarstvu in pospešiti razvoj turistične dejavnosti. Brez dvoma bo treba v Gornjo Savinjsko dolino znova privabiti več domačih in tujih gostov. Precej obetov ponuja nadaljevanje izgradnje kampa v Logarski dolini in začetek gradnje kampirnega prostora v Varpoljah.

Naloge na področju gospodarstva so jasne in opredeljene. Stabilizacijske cilje bodo dosegli le z večjim izkoriščanjem notranjih rezerv, učinkovitejšo izrabo delovnega časa in razpoložljivih zmogljivosti, končno bi morali pospešiti inovacijsko dejavnost in z vsem tem zagotoviti večjo produktivnost in odnosnost gospodarjenja.

Pogoji za naložbe bodo letos seveda še težji. Vlaganja morajo biti izključno izvožno usmerjena, novi projekti pa morajo zagotavljati vsaj 50-odstotni izvoz na konvertibilno tržišče. Vlaganj v neproizvodne namene letos seveda ne bo, v proizvodnji pa bodo namenjene predvsem višji stopnji predelavi ter boljшему koriščenju zmogljivosti.

Tako bi moral letos pričeti z delom Elkojev obrat v Strugah pri Lučah, končana mora biti gradnja skladišča za kmetijske pridelke in reprodukcijski material v Ljubiji, v lesni industriji morajo pričeti s strojnim lupljenjem lesa, dograditi kampa v Logarski dolini in Varpoljah ter v skladu s sprejetimi načrti nadaljevati z izgradnjo gozdnih cest.

Akcijski sindikata

Poskrbimo za tople obroke med delom

Za dobro počutje delavca in tako posredno tudi za uspešnejše in produktivnejše delo, le še kako pomemben tople obrok med delom. Pa vendar smo v preteklosti posvečali tem vprašanjem mnogo premalo pozornosti in veliko delavcev je prejemalo bloke za malice, katere so lahko porabili tudi za nabavo pižame, cigaret in sploh vsega kar prodajajo v samopostrežnih trgovinah. Prav zaradi tega je sindikat že v preteklem letu sprožil akcijo, da bi z letošnjim letom odpravili vse takšne bloke za malico in skušali v kar največ primerih delavcem zagotoviti tople obroke vsaj mrzle obroke med delom. Povsod tam, kjer to ni možno, pa naj bi delavci v bodoče prejeli denarno nadomestilo in sami poskrbeli za prehrano med delom.

Tudi na občinskem svetu Zveze sindikatov Slovenije Velenje so v skladu z usmeritvami republiškega sveta ZS pregledali delovne organizacije, ki doslej niso imele organiziranega obroka prehrane. To so tiste delovne organizacije, ki izvajajo dela po terenu oziroma takšne, ki so premajhne da bi imele svoje obrate družbene prehrane. Vsem so poslali vprašalnik s priporočili republiškega sveta. Dali so jim navodila, kako naj prehrano z letošnjim letom organizirajo. Povprašali so jih tudi, če se bodo v zvezi s tem srečevali s kakšnimi težavami. Te vprašalnike so nato zbrali in ugotovili, da večjih problemov in težav pri takolemenovani ukinitvi vrednostnih bonov ni. Vendar je potrebno opozoriti, da je sedaj aktualno izplačilo v gotovini za vse tiste delavce, ki jim narava dela onemogoča, da bi jim organizacija združenega dela organizirala prehrano, to je topli ali hladni obrok oziroma za tiste delavce, ki imajo dieto. To bo spremljal tudi SDK na posebnem obrazcu. Delovne organizacije morajo na posebnem obrazcu navesti, za katere naloge in dela bodo izplačevali denarno nadomestilo za prehrano.

Podatkov o tem, kako so v delovnih organizacijah organizirali prehrano v letošnjem letu, še niso zbrali. Pred dnevi so na posvetu opozorili predsednike osnovnih organizacij, da jim bodo poslali vprašalnik s temi vprašanji in bodo konec meseca januarja to tudi obravnavali.

Naloga osnovnih organizacij sindikata je, da storijo vse, da se akcija ne bi izjalovila, to pa bo spremljala tudi posebna komisija pri občinskem svetu Zveze sindikatov Slovenije Velenje in pa služba družbenega knjigovodstva.

VEGRAD

NA GRADBIŠČA VOZIJO TOPLE OBROKE

Za topli obrok med delom imajo v gradbeno industrijskem podjetju Vegrad Titovo Velenje dobro poskrbljeno. V sestavi tozda Gradnje Velenje deluje tudi sektor družbeni standard, ki ima v svoji sestavi tudi kuhinjo, v kateri pripravljajo poleg kosila in večerje za delavce, ki živijo v samskih domovih, tudi tople malice, ki jih potem razvažajo po gradbiščih in drugih temeljnih organizacijah združenega dela. V prostorih njihove menze lahko malicajo vsi delavci Vegrada, ki imajo svoja delovna mesta v njeni bližini. Posebno težavo pa predstavljajo neustrejni prostori za prehrano delavcev na gradbiščih. Ponekod jim je že uspelo postaviti posebne kontejnerje v katerih so uredili jedilnice.

Največje težave so imeli v tozdu Vemont, kjer pa so lani ob občinskem prazniku predali namenu novo jedilnico. Tudi v tozdu Vemont vozijo hrano iz kuhinje samskega doma. V tem tozdu so odpravili bloke za malice, ampak dobijo malico vsi, ki so na delovnem mestu. »V Vegradu si prizadevamo,« je dejal predsednik konference osnovnih organizacij sindikata Zvone Korenjak, da bi nam povsod uspelo organizirati topli obrok med delom tako kot v tej temeljni organizaciji.

Poskrbeli so tudi za delavce, ki opravljajo dela na terenu. Njihov skupinovodja je zadolžen, da poskrbi za organizacijo toplega obroka.

Da bi bila prehrana med delom še boljša, bodo do konca tega srednjeročnega obdobja obnovili že sedaj premajhno kuhinjo.

Poleg tega pa razmišljajo tudi o ustanovitvi lastne farme za vzrejo prašičev. Za potrebe lastne kuhinje odkupijo na leto več kot 13 ton svinjine. Tolikšne količine pa bi zlahka pridelali na lastni farmi. Na ta način bi razrešili tudi problem zaposlovanja invalidov.

Za dobro in uspešno delo je zelo pomembno, da poskrbimo tudi za dobro malico

ERA—MERX

TEŽAVE SO V MAJHNIH DELOVNIH ENOTAH

V tozdu Maloprodaja Ere Velenje je težko zagotoviti topli obrok med delom predvsem v tistih trgovinah, kjer je zaposlenih le nekaj delavcev. Tako nudijo toplo hrano med delom za svoje delavce samo v Tržnici na Kidričevi cesti, večina ostalih zaposlenih, pa ima med delovnim časom mrzel obrok.

Za topli obrok med delom so dobro poskrbeli v temeljni organizaciji Vino Šmartno ob Paki, kjer imajo pogodbo z eno izmed tamkajšnjih gostinskih delovnih organizacij. V svojih prostorih pa imajo sodobno razdelilno kuhinjo. Kot je povedal predsednik izvršilnega odbora Osnovnih organizacij sindikata Ere Emil Povalj, si v tej delovni organizaciji prizadevajo, da bi več delavcem zagotovili med delom ustrežnejši, topli obrok. O tem razpravljajo v teh dneh.

Spodobnimi težavami kot v Eri se srečujejo tudi v Merxu, kjer je prav tako nemogoče organizirati, da bi delavci v trgovinah dobivali tople obroke. »V trgovini je žal še vedno tako,« poudarjajo v tej

temeljni organizaciji, »da ima kupec vedno prednost in trgovec resnično ne more zapuščati prodajnega pulta in malicati. Malica pač takrat, ko ima čas. Če pa bi toplo hrano vozili v posamezne trgovine, pa ta seveda ne bi mogla stati.« Za tople obroke so poskrbeli povsod tam, kjer je bilo mogoče. To pa je v bližini blagovnice Merx, ki ima v svoji sestavi tudi bife, kjer pripravljajo tudi malice in pa v samopostrežni v Šmartnem ob Paki, kjer tudi pripravljajo malice.

Kljub prizadevanjem, da bi imelo kar največ delavcev tople obroke med delom, v tozdu Merx Šoštanj ne najdejo drugih rešitev. Delavci prejajo bloke za malico, ki jih lahko uporabijo v lastnih trgovinah.

IN KAKO JE DRUGJE?

RUDNIK LIGNITA VELENJE

Ima lasten tozdr družbene prehrane, kjer pripravljajo malice za svoje delavce in jih tudi razvažajo v druge delovne organizacije Rudarsko

elektroenergetskega kombinata. Poleg tega pa nudijo delavcem tudi mrzle obroke hrane, saj rudarjem ni mogoče zagotavljati toplih obrokov.

TERMoeLEKTRARNE ŠOŠTANJ

Imajo lasten obrat družbene prehrane, kjer pripravljajo tople obroke za svoje delavce.

GORENJE

Imajo prav tako svoj obrat družbene prehrane, v katerem pripravljajo tople obroke za svoje delavce.

ESO

V tej delovni organizaciji imajo sodobno jedilnico in čajno kuhinjo. Za prvo izmenjo vozijo tople obroke hrane iz družbene prehrane REK, druga izmena pa ima hladne obroke hrane.

EFE

Tople obroke hrane vozijo za obe delovni izmeni iz Termoelektrarne Šoštanj, v tretji izmeni pa delajo le dežurni delavci, ki pa imajo hladne obroke.

KOMUNALNI CENTER VELENJE

Doslej so delavci Komunalnega centra prejeli bloke za malice, s katerimi so

lahko malicali v skoraj vseh objektih, kjer pripravljajo malice oziroma so za njih zakupili v trgovinah. S 1. marcem pa bodo tople obroke hrane vozili iz kuhinje šoštanjskih termoelektrarn. V tej delovni organizaciji v tem času urejajo jedilnice in kuhinje v katerih bodo delili tople obroke.

TOVARNA USNJA ŠOŠTANJ

Pred nekaj leti so v tem tozdu uredili sodobno kuhinjo in jedilnico. Pripravljajo tople malice za dopoldansko in popoldansko izmeno, tretja izmena, v kateri dela le nekaj delavcev pa ima mrzle obroke hrane.

KONFEKCIJA ŠOŠTANJ

Imajo lastno kuhinjo, v kateri pripravljajo tople obroke za obe izmeni.

BRIVNICE IN ČESALNICE

Nikakor ne morejo zagotoviti toplega obroka med delom Brivnice in česalnice Velenje, saj imajo kar 3 salone v Šoštanju in sedem salonov v Titovem Velenju, kjer delajo v obeh izmenah. Prav tako si frizerji in brivci ne morejo privoščiti, da bi odšli na malico točno ob določeni uri, ampak morajo pomalicati pač takrat, ko ni strank. Doslej so prejeli bloke za malice s katerimi so nabavljali hrano v trgovinah.

NAMA

V svojih prostorih imamo restavracijo v kateri malicajo vsi zaposleni. Tople obroke pa nudijo tudi vsem delavcem, ki imajo delovna mesta v njihovi bližini.

HPH

S težavami pri organizaciji malice se srečujejo tudi v delovni organizaciji HPH, saj je veliko njihovih delavcev na terenu. Doslej so imeli bloke za malico, s katerimi so lahko kupovali takorekoč po vseh trgovinah v Titovem Velenju, poleg tega pa imajo tudi pogodbo z bifejem Korošec, ki je v neposredni bližini delovne organizacije.

Še naprej bomo imeli mrzle obroke hrane

V času, ko je večina delavcev na malici, smo se odpravili po Titovem Velenju in pripravili naslednji zapis:

VILIBAR HOHNEC, slikopleskar zaposlen na Vegradu: »Sem

Med delavci

terenski delavec in malicam pač tam, kjer delam. Na Vegradu imamo za malico drugače dobro poskrbljeno, saj na gradbišču v Titovem Velenju vozijo tudi tople obroke hrane. Če ti topla malica ne odgovarja, lahko dobiš tudi mrzlo hrano. Zadovoljen s takšnim načinom prehranjevanja med delom, moti pa me, da pogosto dobimo že star kruh.»

VILIBAR HOHNEC

ZINKA BRAČIČ, prodajalka na bencinskem servisu: »Časa za malico je pri nas vedno premalo, pa tudi organizirati jo je težko, saj dela na bencinskem servisu le nekaj delavcev. Doslej smo prejeli bloke za malico v Tržnici, katere smo porabili za nakup živil. Če imamo čas, oddide eden izmed nas po toplo malico v družbeno prehrano REK. Ta se nam še posebej v teh mrzlih dneh zelo pri- leže.

Kljub prizadevanjem, da bi tudi za nas organizirali toplo malico, naše želje ne bodo mogle biti uresničene, pač pa bomo morali tudi v prihodnje vprašanje toplega obroka med delom razreševati sami. Za malico pa bomo verjetno prejeli denarno nadomestilo.»

ZINKA BRAČIČ

IVANKA SENEGACNIK, prodajalka ERE: »Ker je v bližini Zibke, kjer sem zaposlena Nama, imamo bloke, s katerimi lahko malicamo v njeni restavraciji. Žal pa časa zato ni, saj je na vsakem oddelku le ena prodajalka in je njeno odsotnost med malico težko nadomestiti. Zaradi tega bloke vnovčimo za nakup hladne hrane in pomalicamo v majhni jedilnici, ki jo imamo v naši prodajalni. Mišlim, da tudi v prihodnje ne bo možno zagotoviti drugačne prehrane med delovnim časom.»

IVAN POTOČNIK, delavec Klime Celje na gradbišču PTT: »Doselej smo v naši delovni organizaciji prejeli bloke za malico, s katerimi smo lahko nabavljali prehranske izdelke v eni izmed celjskih trgovin, na malico pa z

IVANKA SENEGACNIK

njimi tako in tako nismo mogli hoditi, saj delamo na terenu. Z novim letom prejemamo tudi za malico denar, malico pa si na terenu sami organiziramo. Sedaj, ko delamo na gradbišču PTT centra v Titovem Velenju, hodim pa tudi večina mojih sodelavcev na malico v restavracijo Nama. Kjer smo s hrano zadovoljni.»

TONČKA SOLINA, frizerka: »Tudi v naši delovni organizaciji imamo za malico v dopoldanskem času dobro poskrbljeno. V salonu na Cankarjevi cesti, kjer delam, prinašamo tople obroke hrane iz restavracije Košaki. Drugače pa je v popoldanskem času, ko kupujemo hladno hrano. Moram pa reči, da je narava našega dela takšna, da si pogosto malico težko pri-

IVAN POTOČNIK

voščimo, saj strank ne moremo puščati čakati recimo z mokro glavo, torej moramo začeto delo vselej najprej končati in šele potem si lahko vzamemo nekaj časa za počitek oziroma malico. Da bi hodili organizirano na tople obroke hrane v kakšen družbeni obrat, pri nas pač ne pride v poštev in bomo morali tudi v bodoče, kljub temu da so prizadevanja sindikata precej drugačna, malico pač organizirati po svoje.»

Prizadevanja sindikata, da bi zagotovili slehernemu delavcu tople obroke med delom, so vsekakor spodbudna. Še vedno pa bo zelo veliko takšnih, katerih narava dela je takšna, da bodo morali še naprej ostati ob mrzlih obrokih hrane.

TONČKA SOLINA

Sindikat torej prevzema skrb nad trošenjem družbenih sredstev, ki jih delovne organizacije namen- jajo za prehrano med delom. Akcija je gotovo potrebna, saj je ustrezen obrok med delom nadvse pomemben za uspešno delo.

Pohvalimo se lahko, da sodi Jugoslavija po skrbi za prehrano med delom v sam evropski vrh. Zahteve delavcev pa so vse večje in čisto neutemeljene, saj bi nekateri želeli, da bi delovne organizacije prevzele skrb tudi za kosilo.

Pri pripravi toplega obroka med delom, se pojavlja še eno pomembno vprašanje, ki pa gotovo ni stvar sindikata. Storit bi potre- bno več, da bodo malice med delovnim časom takšne, kot so delavcu potrebne za opravljanje njegovega dela. V obratih družbene prehrane pogosto pripravljajo močno kalorične obroke hrane, ki so morda ustrezni le za delavce, ki opravljajo težko delo, za vse ostale pa so neprimerni in to morda celo bolj, kot če bi delavec pojedel le grizljaj ali dva, ki ju je prinesel od doma. V obratih družbene prehrane še vedno ne upoštevajo, da so za različna opravila potrebni zelo različni obroki hrane in da na primer delavka, ki dela v pisarni, ne more jesti enake hrane kot gradbeni delavec. Pozabljamo tudi, da lahko preobtežen železod povzroča še slabše počutje kot lakota in naredi človeka zaspanega in lenega.

To so prav gotovo zelo pomembna vprašanja, ki bi jih morali v času ko zahtevamo od delavcev, da odhajajo med delom na tople obroke v obrate družbene prehrane, izpostaviti in v njihovo razreševanje pritegniti strokovnjake.

Mira Zakošek

Priznanje „Uspešni delavec 82“ v ESU

Jakob Dušak, Ivan Razbornik

V delovni organizaciji ESO so tudi v lanskem letu, tako kot leto poprej, na predlog konference osnovnih organizacij sindikata podelili priznanja »Uspešni delavec«. Tokrat sta jih prejela Jakob Dušak iz tozda Strojni obrati in Ivan Razbornik iz tozda Vodovodno-toplovodni obrat. Priznanji sta dobila za dolgotrajno, uspešno in strokovno delo, za medsebojne tovarišne odnose ter druzbeno-politično aktivnost v kolektivu.

Jakob Dušak

V nadaljevanju zapisa bomo predstavili vsakega posebej, predvsem pa nujno delo, ki ga v tem kolektivu vestno in z veseljem opravljata že vrsto let.

JAKOB DUŠAK se je za strugarja izučil na rudniku. Njegov spomin sega daleč nazaj v učna leta, v leto 1948, ko so bili delovni pogoji mnogo težji, kot so danes. Imeli so le dve stružnici, kar je bilo za takratne razmere vsekakor premalo. Toda delovni pogoji in tehnologija s se iz leta v leto izboljševali, s tem pa tudi kakovost izdelkov. Jakob Dušak, ki se vedno dela na stružnici, je tudi skupinovodja strugarjev, ki opravljajo različna dela, zlasti za rudnik. Kaj rad pove, da se mora temeljito posvetiti tudi organiziranju dela. Še zlasti to velja v zadnjem času, ko so norme toliko večje. Pomeni, da moraš biti nenehno pri stroju in ni časa za pohajkovanje. Za organizacijo dela, meni, da je zelo dobra in dodaja, da bi bila lahko še boljša, če bi se

tega zavedal sleherni delavec in bi s svojim vestnim delom in predlogi prispeval svoj delež k temu.

Jakob Dušak ni le vesten in prizadeven delavec, temveč je tudi spoštovan učitelj za tiste, ki se želijo izučiti ali priučiti za strugarja. Mnogo jih je, ki so mu danes nadvse hvaležni, da jim je ta poklic približal in jih poučil o tem in onem. Še danes je pripravljen svetovati in pomagati vsem, ki se zanimajo za delo strugarja. V vseh trideset letih si je nabral v tem poklicu bogate izkušnje in obilico znanja.

Ko smo ga povprašali, kako lahko postaneš uspešen delavec, je brez daljšega premišljanja dejal: »Dela nikoli ne odklanjam, pa če je še tako težavno. Prepričam se, da bo šlo in ga z veseljem opravim. In gre, to sem že večkrat dokazal. Nisem pričakoval tako lepega priznanja, zato mi je toliko bolj dragoceno. Seveda pa je sedaj moja velika dolžnost, da zaupanje kolektiva tudi upravičim. To pa bom dosegel le s še bolj vestnim in marljivim delom.«

IVAN RAZBORNİK je zaposlen v tozda Vodovodno-toplovodni obrat. Prihodnje leto bo dvajset let, odkar se je zaposlil v tem kolektivu. Opravlja delo izolatorja centralne kurjave, od leta 1970 dalje pa je tudi skupinovodja. Po prihodu v kolektiv se je izučil za ključavničarja, pozneje pa se je priučil za izolatorja centralnih kurjav, ker ga je to delo še posebej veselilo. Čeprav skupina vsa izolacijska dela opravlja na terenu, pa to Ivana Razbornika nikakor ne moti, kljub temu, da je moral delati že v mnogih slovenskih in jugoslovanskih krajih in je bil po več dni z doma. Med pogovorom je večkrat omenil, da lahko vsako delo uspešno opravljáš, če ga vzljubiš in ti je v veselje. »Pri terenskem delu, kakršnega opravljamo težav tudi ne manjka, vendar nam ne preostane nič drugega, kot da jih sami razrešimo. To nam po navadi vedno uspe, še zlasti zato, ker se med seboj dobro razumemo, drug drugemu pomagamo, smo skratka nerazdružljiva dru-

žina in zato tudi delovnih uspehov ne manjka. Dobro se zavedamo, da z vestnim vedenjem in pravočasnim opravljanjem del prispevamo svoj delež k ugledu našega kolektiva in celotne delovne organizacije. Z mesečnimi prejemki smo povsem zadovoljni, seveda pa so odvisni od tega, kako si delo organiziramo in v kakšnem času ga opravimo.

Ivan Razbornik

Kljub temu, da se pogosto selimo z enega delovišča na drugega, smo z vsemi dogodki v delovni organizaciji dobro seznanjeni. K temu nam veliko pripomore naš informator — oglasna deska, ki jo urejamo na vsakem delovišču, ter krajši sestanki na terenu. Poleg tega sem delegat delavskega sveta in tudi po tej plati so delavce seznanjam o tem in onem,« je sklenil pogovor Ivan Razbornik.

Na priznanje »Uspešen delavec« je zelo ponosen. Hkrati zatrjuje, da to priznanje kolektiva ni namenjeno le njemu, temveč vse skupini, ki si na moč prizadeva, da bi kar najbolj koristila celotnemu kolektivu.

Povedal je tudi, da je taka oblika pohvale posameznim delavcem najlepši trenutek, saj nismo pozabili na človeka-delavca. Mnogim je to tudi najlepša spodbuda, da bodo delo še dosledneje opravljali. To pa bo koristilo tako celotnemu kolektivu, kot slehernemu posamezniku.

B. Mugerle

Avtomoto društvo Šaleška dolina

Dobiti kar največ novih članov

Ob koncu leta in pričetku novega tudi v društvi naredijo obračun ter bolj ali manj kritično spregovorijo o pomankljivostih in doseženih uspehih, obenem pa snujejo načrte za delo v prihodnje.

V Avto moto društvu Šaleška dolina z rezultati, ki so jih dosegli v lanskem letu, vsekakor niso povsem zadovoljni. Zastavili so si sicer precej zahteven načrt, ki pa ga niso v celoti uresničili. Zataknilo se je predvsem pri povečanju članstva, saj je namesto predvidenih 2660 članov društvo lani štelo le 2001 člana. To je sicer še vseeno 25 odstotkov vseh avtomobilistov v velenjski občini, obenem pa je ta številka zadovoljiva tudi v primerjavi z drugimi 90 društvi v Sloveniji. Odstotek bi bil višji, če ne bi bilo precej občanov vključenih v sosednje društvo Šlander iz Celja. Pa vendar je bilo pridobivanje novih članov nezadovoljivo. Prav gotovo so na to vplivale tudi znane slabosti iz prejšnjih let. Za letošnje leto si je komisija za članstvo zato zastavila precej bolj realen plan dela. Zadovoljni bodo, če jim bo v tem težkem gospodarskem položaju, ko se zmanjšuje standard občanov, uspelo zadržati ali za nekoliko povečati število članov. Pričakujejo tudi, da se bo marsikateri občan velenjske občine, ki je bil doslej član avto moto

društva Šlander iz Celja, vključil v njihove vrste ter tako okrepil domače društvo, ki bo zato lažje in uspešneje uresničevalo zastavljene naloge.

Avto moto društvo Šaleška dolina pa poleg pridobivanja članstva skrbi tudi za razne druge dejavnosti, kot so šolstvo, šport, prireditve, vleka poškodovanih vozil, pomoč na cesti in rekreacija. Te dejavnosti so bile v minulem letu dokaj uspešne. Za izobraževanje voznikov so nakupili pet novih vozil, pripravili so dve moto kros prireditvi, prvo za državno prvenstvo v razredu

do 125 ccm, drugo pa ob občinskem prazniku. Organizirali so tudi avto rally ter srečanje članov AMD.

Z veliko prizadevnosti in prostovoljnimi akcijami so uredili avto kamp na Trebeliškem ter ga registrirali.

In kaj načrtujejo v letošnjem letu? Zaradi težav s tekočimi gorivi bodo poleg tradicionalnih prireditev in hitrejše razvijanja drugih dejavnosti pripravljali skupinska potovanja z avtobusi za svoje člane, jim tako omogočili, da se bodo med sabo bolj spoznali ter si skupno ogledali del naše lepe domovine.

Se vsaj zavedate, da je tokrat zadnjič, da sem vam dovolil zabavo v službi?

V soboto, ko so v vseh trgovinah s konfekcijo in obutvijo pripravili sezonsko znižanje cen, so bile vse velenjske trgovine nabito polne. Podobno pa je bilo tudi prve dni tega tedna. Zanimanje za blago po znižanih cenah je torej precejšnje. Sicer pa kako tudi ne, saj poceni nakup ni vedno slab nakup in letošnja ponudba je bila zares precejšnja.

nimanje za blago po znižanih cenah je torej precejšnje. Sicer pa kako tudi ne, saj poceni nakup ni vedno slab nakup in letošnja ponudba je bila zares precejšnja.

Začela se je razprodaja — poceni nakup

Cene konfekcije tako za odrasle kot za otroke so v zadnjem času tako visoke, da je potrebno kar globoko seči v žep, da oblečemo vso družino. Zato ni čudno, da tako nestrpno pričakujemo razprodaje, na katere smo se v zadnjem času že kar navadili in mnogi že načrtujejo nakup ob koncu sezone.

To je dokazovala tudi zadnja sobota, ko se je v vseh velenjskih trgovinah trlo ljudi in človek se

je le težko prirnil do blaga, ki ga je zanimalo. Izбира je bila letos po mnenju trgovcev zelo pestra, vendar pa so kupci že zgodaj dopoldne razredčili blago in pobrali najbolj zanimive modele in številke, tako da so bili mnogi kupci, ki so prišli v trgovine šele opoldne, že močno razočarani, saj niso več dobili željenega. Med trgovskimi policami smo se prvi dan razprodaje sprehodili tudi mi in povprašali kupce, kaj

kupujejo, kako so zadovoljni z blagom, ki je letos na razprodaji, zakaj sploh kupujejo na razprodajah in podobno.

FELIKS LIPAR: „Kupiti čim bolj poceni, je prav gotovo želja slehernega izmed nas in razprodaje so zato prava priložnost. Običajno si jih ogledam in če je kaj dobrega zame, tudi kupim. Letos sem si kupil vetrovko. Mislim, da letošnja razprodaja ni posebej dobra, saj so na voljo le

številke, ki jih nosi le malo ljudi, pa tudi modeli so že iz mode. No, nekaj pa se vseeno najde. Mislim, da bi moralo biti v naših trgovinah razprodaj in raznih akcijskih prodaj več.“

IVANA TOVORNIK: „Na razprodajah doslej še nisem nakupovala, letos pa sva se tukaj z možem ustavila povsem slučajno in moram reči, da sem navdušena, saj je izbira kar precejšnja. Izbirava moško obleko in hlače.

Cene so močno znižane in se tak nakup zelo splača. Veliko je sicer izdelkov, ki so verjetno na trgovskih policah že precej časa in niso zanimivi.“

BRANKO MEŽA: „Sem upokojenec in moram gledati na vsak dinar, zato tudi vsako leto kupujem na razprodajah, kjer so izdelki skoraj po polovični ceni in se zaradi tega splača počakati na nakup mesec ali dva. Letos še nisem nič izbral, vendar pa je

ponudba kar pestra in upam, da bom našel kaj tudi zase.“

MAJDA TKALEC: „Mislim, da so bile razprodaje v preteklih letih mnogo bolj pestre in bogate, sicer pa je razumljivo, saj je bilo v zadnjem obdobju tudi v redni prodaji manj izbire. Rada se ustavljam v trgovinah, kadar so znižanja, saj se včasih nakup zelo izplača. Upam, da bom tudi letos našla kaj zanimivega in lepega.“

SLAVICA TERŽAN, trgovka iz Name: „Na letošnji razprodaji v Nami je zelo bogata izbira ženske, moške in otroške konfekcije in mislim, da so kupci kar zadovoljni. Obiska smo imeli danes toliko, da smo imele dela čez glavo in smo kar težko ustregle vsakemu kupcu. Res pa je tudi, da so najzanimivejši modeli šli v prodajo že v zgodnjih jutranjih urah, saj si nekatere stranke ogledujejo blago že pred razprodajami in pridejo potem prvi dan razprodaje že na vszegodaj v trgovino pogledat, če je znižana cena izdelku, ki bi ga rade kupile. No pa vseeno mislim, da bodo našli vsi kupci nekaj zase in da bodo odhajali v teh dneh zadovoljni iz naše trgovine.“

FELIKS LIPAR

IVANA TOVORNIK

BRANKO MEŽA

MAJDA TKALEC

SLAVICA TERŽAN

Učenci 5. a in 5. b razreda

Delovni program do konca šolskega leta je zelo natrpan in pester. Že dalj časa si prizadevajo, da bi ustanovili zadružno in vanjo združili vrsto prostovoljnih dejavnosti. Tako bi se lahko učenci politehnično usposabljali (šivilski krožek, vezilski, vrtničarji, zelena straža in podobno). Da bi bilo delo pionirjev šole Gustava Šiliha tudi v takojšnji krajevni skupnosti kar najboljše, bodo ustanovili pionirske hišne aktive. Poiskati bo treba le zunanje sodelavce.

Prvi avtomobil v mozirski občini

Najbližji mehanik v Gradcu

Predstavljamo vam lepota iz leta 1913. Bil je to prvi osebni avtomobil v Gornji Savinjski dolini in drugi ali tretji v Sloveniji. Anton Majerhold iz Sentjanža ga je kupil v Gradcu, izdelala ga je tovarna Puch, težav s počenimi zračnicami voznik se ni irimel, ker so bile gume še polne, motor pa je že poganjal bencin. Težave pa so bile drugačne vrste, saj je bil naj-

bližji mehanik na voljo v Gradcu, drugi pa na Dunaju. Tudi dokaj hrupen je bil. Vili Majerhold, sin prvega voznika se sicer avta ne spomni, ker je bil rojen nekaj let kasneje, mama pa mu je pripovedovala, da jih oče s svojim prihodom domov vsekakor ni mogel »presenetiti«. Že ko je odpeljal z Ljubnega so vedeli, da prihaja, je baje pripovedovala. Zal se Anton Majer-

hold z avtomobilom ni dolgo vozil. Mobilizacija ob začetku prve vojne je v vojno vihar potegnila oba. Avto se ni več vrnil, oče pa je na Soški fronti ostal brez noge. Posnetek je nastal pred domačo hišo v Sentjanžu. Za volanom je seveda lastnik Anton Majerhold, ob njem stoji štiriletni sin Anton, mama Marija pa skrajno levo.

Dobri stari časi

Hotel Paka: komfortno urejen, 120 ležišč, apartmaji, banketna dvorana, restavracija, bar, aperitiv-bar, letna vrtna terasa, avtomatsko štiristezni kegljišče. Zimski bazen, saloni za poslovne dogodke, seminarje, zborovanja. Koncertna in plesna glasba.

Depandansa: Restavracija Jezero, Letovalne hišice, avtokamp, urejeno kopališče, čolnarjenje, ribolov, sprehajališče, minigolf, odlična Narodna in zabavna glasba.

Informacije: Hotel Paka Velenje, tel. št. 85-133

Restavracija Jezero, tel. št. 85-170

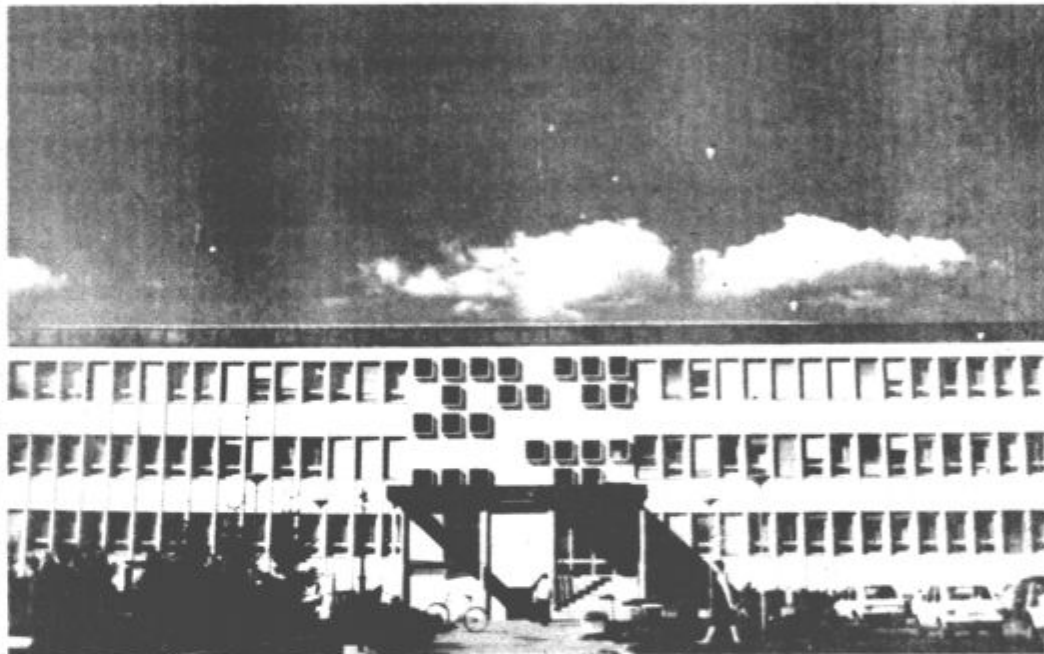
Oh, le kje so ti dobri, stari časi, ko je bila v Titovem Velenju še tako pestra turistična ponudba, s katero se v hotelu Paka hvalijo še po desetih letih in po nepotrebnem zavajajo, če itak maloštevilne obiskovalce.

Le še spomin

Fotografirajmo (25)

Črnobeli posnetki z infrardečim filmom

Posnetek z infra rdečim filmom

Eden od najbolj zanimivih filmov za kreativno fotografijo je prav gotovo infrardeči film. Izdeluje ga tovarna Kodak in se je v začetku uporabljal predvsem v vojaške, znanstvene in medicinske namene. Pri nas žal tega filma ni na prodaj, medtem ko ga v Avstriji in Italiji zlahka dobite.

Amaterjem je namenjen 35-milimetrski film v kasetah, ki je zelo občutljiv in ga je potrebno

ustrezno skladiščiti ter kar najhitreje porabiti.

Kaj je pravzaprav zanimivega pri tem filmu? Z njim boste lahko, ker je občutljiv na svetlobo, ki je z očesom ne vidite, naredili posnetke, ki bodo prikazovali nek svojvrsten, neobičajen svet. Zeleno listje in trave bodo zažarele, medtem ko bo modro nebo potemnelo kakor v mesečini. Infrardeči film, ki se uporablja za neznan-

stvene namene, sicer ni občutljiv le na nevidno svetlobo, z njim ni mogoče narediti, tako kot mnogi mislijo, posnetkov v temi, prav tako tudi ni občutljiv na toploto. Pravzaprav je zelo podoben navadnemu filmu, le da ima sposobnost zabeležiti del infrardečih žarkov, katerih valovi so nekoliko daljši kot pri vidni rdeči svetlobi. Sonce, fleši in tudi navadne žarnice oddajajo takšne žarke. Temno rdeč filter, ki ga namestite na objektiv fotoaparata pa zadrži večji del vidne svetlobe, tako da film v glavnem sprejme le infrardeče žarke. In tako na posnetku dobite posebne efekte.

Film morate do uporabe hraniti v hladilniku, če bo to skladiščenje dolgotrajno pa je najbolje, da ga spravite v zamrzovalnik. Pred uporabo morate film, ki ste ga imeli v hladilniku, vsaj dve uri pustiti na sobni temperaturi. Fotografirate lahko le, če ste na fotoaparatu namestili temno rdeč filter. Kodak priporoča filter Wratten 25, lahko pa uporabite tudi kakšen drug temno rdeč filter.

Posebne težave povzroča osvetlitev, vendar pa je lestvica, ki jo Kodak priporoča v svojih navodilih dokaj natančna, posebno kadar snemamo na soncu. Paziti morate tudi, da boste pravilno izostrili. Na objektivu večine boljših fotoaparatorov je rdeča pika. Najprej izostrite, nato pa odmerjeno daljavo nastavite na to rdečo piko.

Pa še nekaj o razvijanju. Priporočljivo je razvijati film v Kodaku D 76 ali ID 11. Ker pa večina plastičnih doz prepušča infrardeče žarke, morate razvijanje opraviti v temi ali v kovinski dozi. Čas razvijanja je zapisan v navodilih.

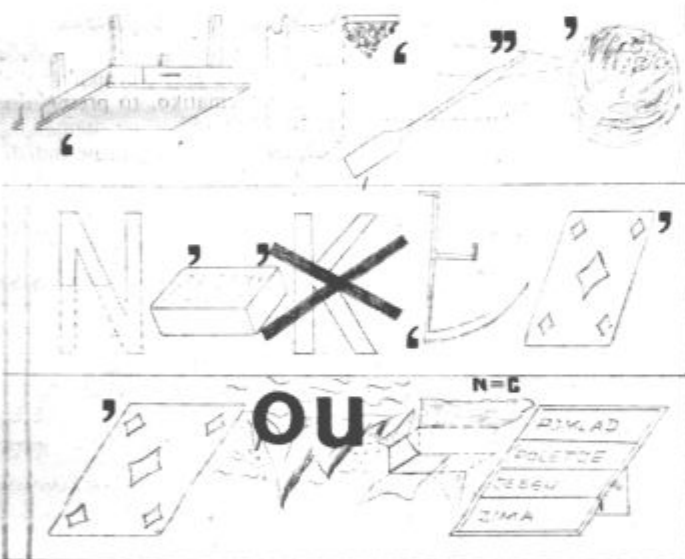
Poleg že omenjenih sprememb, ki jih povzroča na listju, travi in nebu, bo film odpravil tudi mrč, ki zakriva objekte v daljavi. Pri posnetkih portretov pa bo odpravil večino nepravilnosti, ki se pojavljajo na koži.

Sicer pa preizkusite sami. Rezultati vas bodo prav gotovo presenetili in vzpodbudili k nadaljnjemu delu.

B. Zakošek

Trije rebusi

REK ERIK

Se bodo postarali?

— Ob čem se najbolj postarajo?

— Če vložiš prošnjo za lokacijsko in gradbeno dovoljenje.

— Hm, to ne velja za črno graditelje. Ti bodo večno mladi.

No, upamo, da krajani nekaterih krajevnih skupnosti velenjske občine le ne bodo dobili preveč sivih las in da ne bodo poslabšali starostne strukture v občini!

DELAL BO VSE

— V prošnji za zaposlitev v naši delovni organizaciji ste napisali domala vse kar je potrebno. Tudi dokazila o izobrazbi smo dobili. Zanima nas le še, če ste poročeni?

— Ne, vendar bom delal vse, za kar me boste zadovoljili.

Zgodba o Keeshu

Jack London

Priredil in narisal: Alojz Jurca

7 — Keesh je mirno čakal, da se je polegel hrup. »Ti imaš ženo, Ugh-Gluk,« je rekel, »in zanjo govoriš. Tudi ti, Massuk, imaš ženo in mater, in zanjo govoriš. Moja mati nima nikogar razen mene: zato govorim jaz. Kot sem rekel, četudi je Bok mrtev, ker je bil preveč drzen na lovu, je pravično, da imam jaz, ki sem njegov sin, in da ima Ikeega, ki je bila njegova žena, mesa v obilju, dokler ima vse plemo mesa v obilju.

8 — Sedel je, in njegova ušesa so napeto čakala na poplavo ugovorov in ogorčenja, ki so jo sprožile njegove besede. »Da bi deček govoril na zboru!« je zagodel stari Ugh-Gluk. »Bodo že dojenčki namaterinih rokah govorili nam možem, kaj imamo storiti?« je glasno vprašal Massuk. »Sem mar zato mož, da me bo imel za norca vsak otrok, ki vpije po mesu?« Srd je razgrel belo napetost med njimi.

9 — Ukazali so mu, naj se spravi spat, mu zagrozili, da sploh ne bo dobil mesa, in mu obljubili še tepež za domišljavost. Keeshu so se zablskale oči in kri mu je temno zaplala pod kožo. Sredi zmerjanja je skočil pokonci. »Poslušajte me, vi možje!« je zavpil. »Nikoli več ne bom spregovoril na zboru, nikoli več, dokler ne pridejo možje k meni in me povabijo. In to, vi možje, da boste vedeli, je moja zadnja beseda.«

Pred gostovanjem SLG Celje

Prepovedano rajanje

V sredo, 26. januarja ob 19.30 bo v domu kulture v Titovem Velenju gostovalo Slovensko ljudsko gledališče iz Celja s komedijo Arthura Schnitzlerja: *Rajanje*. To gledališko delo, ki ga danes uprizarjajo na vseh evropskih gledaliških odrih, je bilo vse do lanskega leta na razpolago le kot branje, za uprizorjanje na gledaliških odrih pa je imelo avtorjevo prepoved. Schnitzler nam v desetih zaporednih prizorih daje prerez ljubimkanja različnih plasti meščanskih slojev na prelomu našega stoletja. Odrske slike se spreminjajo tako, da gre vedno nekdo iz prejšnjega para v naslednji par, dokler se zadnji člen v tem rajanju ne sreča na koncu s partnerjem iz prvega para. Krog rajanja je zaključen.

Arthur Schnitzler (1862—1931), po poklicu zdravnik, je imel tudi sam razgibano ljubezensko življenje. Bil je privlačen in uspešen človek, za katerim so se ženske metale, kakor pravimo. »V *Rajanju*« je ironiziral samega sebe.

Ko so leta 1920 »*Rajanje*« v Berlinu prvič uprizorili, so to storili kljub policijski prepovedi. Premiera je kljub temu bila in naslednjega leta, ko je prišlo do ponovne prepovedi, je sledil znani proces, ki ga je Schnitzler sicer dobil, igralce in druge ustvarjalce pa so zasliševali, kje so se zgledovali pri ustvarjanju tega dela. Naslednje primere v Münchnu, Leipzigu, Hamburgu in nazadnje na Dunaju niso nič boljše izpadle: povsod grožnje, pritiski, provocirani škandali in organizirana drhal v gledališčih, metanje jajčnih luščin, napoljenih s katranom, v dunajskem parlamentu ob diskusiji na temo »*Rajanja*« pa celo pretep — nazadnje je bilo Schnitzlerju vsega dovolj in je prepovedal nadaljnje uprizorjanje »*Rajanja*«.

Po mednarodnem avtorskem pravu je ta prepoved veljala še celih 50 let po avtorjevi smrti.

Celjsko gledališče je 15. oktobra 1982 prvo v Jugoslaviji uprizorilo »*Rajanje*« po prenehanju prepovedi. Delo je režiral Franci Križaj, dramaturgijo je obdelal Janez Žmave, sceno in kostume pa Melita Vovk. Nastopajo Janja Smidova, Bruno Eranović, Ljerk Belakova, Peter Boštjančič, Anica Kumrova, Drago Kastelic, Bogomir Veras, Milada Kaležičeva, Miro Podjed in Matjaž Arsenjuk. Nastopa tudi Zvezdana Mlakarjeva, dramska igralka iz Ptuja, ki odslej nastopa v celjskem gledališču.

Vstopnice po 100 din prodajajo v knjižnici Kulturnega centra »Ivan Napotnik« Velenje od 9.00 do 15.00, v soboto do 13.00.

Obvezno podnaslavljanje tuje jezičnih filmov

Janez Kraševac z Vrhnike je jezikovno razsodišče opozoril na članek v Delu z dne 20. novembra 1982, kjer piše, da je sodnik za prekrške kaznoval mariborsko kinopodjetje zaradi predvajanja neslovensko podnaslovljenega filma in s tem dosledno uveljavljal dosednji Zakon o kulturnoumetniških dejavnostih in o posredovanju kulturnih vrednot. Ta določa, da mora biti vsak tujejezični film pri nas slovensko podnaslovljen.

Novi osnutek tega zakona pa je nekoliko spremenjen, saj v 3. odstavku 31. člena beremo: »Kulturnoumetniške in posredovalne organizacije najjavljajo, propagirajo in pojasnjujejo kulturnoumetniške prireditve v slovenščini. **Izjeme dovoli na predlog sveta kulturnoumetniške ali posredovalne organizacije za kulturo pristojni republiški upravni organi** (podčrtalo JR). V našem primeru je ta organ Republiški komite za kulturo.

Osnutek zakona ne določa, kaj velja za izjemo. Kot slišimo, si kinematografi to razlagajo tako, da bi pri filmih, ki imajo skromen obisk, a so umetniško kakovostni, slovenski podnaslovi ne bili obvezni. Tako so pred kratkim brez slovenskih podnaslovov že predvajali filma *Človek iz železa* in *Priča*.

Kam taka praksa vodi? Ali ne morebiti k temu, da bodo kinematografska podjetja čedalje pogostejše poskušala vsiliti Republiškiemu komiteju za kulturo svoja merila o potrebnosti podnaslavljanja filmov v slovenščino. Torej naj bi kvalitetni filmi, ki imajo po naravi manj obiska, ostali brez slovenskih podnaslovov!

Ali ne bo jezikovno manj večjemu občinstvu s tem oteženo sprejemanje filmske umetnosti in na tej ravni uveljavljeno socialno razlikovanje?

Ker so posledice take zakonske popustljivosti lahko skrajno negativne, menimo, da izjem ne more biti. To pomeni, da morajo kinematografska podjetja v Sloveniji vse tujejezične filme predvajati s slovenskimi podnaslovi.

Jezikovno razsodišče zato predlaga, naj se iz osnutka novega zakona črta določilo o izjemah. S tem bo tudi zadoščeno enemu izmed temeljnih stališč naše ustave.

Morebitne predloge, kritike in opozorila v zvezi s slovenščino v javni rabi pošiljajte na naslov: JEZIKOVNO RAZSODIŠČE, Republiška konferenca SZDL, Slovenije, Ljubljana, Komenška 7.

Jezikovno razsodišče 82, 83

Vekanje

„Zgodilo se je na naši televiziji: kot vodja dnevnika je nastopil nov, mlad moški, J. Č. po imenu. Ta je v nasprotju s svojimi kolegi kot razpoznavno značko uvedel na našo televizijo vekanje, to je: predlog v zvezi z izgovori s polglasnikom, npr. namesto v Celju reče ve Celju, nemo v očeh ve očeh in tako naprej. Skoraj nikoli se ne zmoti, da bi spregovoril normalno, namreč izgovori ta predlog skupaj

z besedo, ob kateri stoji, ali pa kot » (gre v mesto in boš u mestu). Sicer pa niti ni čudno, da se ne zmoti, saj svoj stavek na sploh seka na drobne kosce, tj. na posamezne besede, med katere se — kot da bi jih pisal — trudi vrivati kratke razmike, bogve zakaj. Moram reči, da trpim vsakokrat, ko ga gledam poslušam, kako govori; kot da bi hodil čez požrešno močvirje in skakal s kamna na kamen po zasli-ni stezi. Tovarš J. Č. (in včasih še kdo, upajmo, da le po pomoti): slovenski jezik ni močvirje, je obdelano širno polje, z lepimi potmi, cestami in stezicami prepeto, prosim vas, hodite po njih. Tako bo za nas in za vas bolje, slovenski jezik pa vam bo še posebno hvaležen, saj gre vaš napačni glas v deveto vas in ustvarja grde govorne navade. — Nekdo, ki mu ni vseeno, kaj se dogaja z našo ljubo slovenščino,“

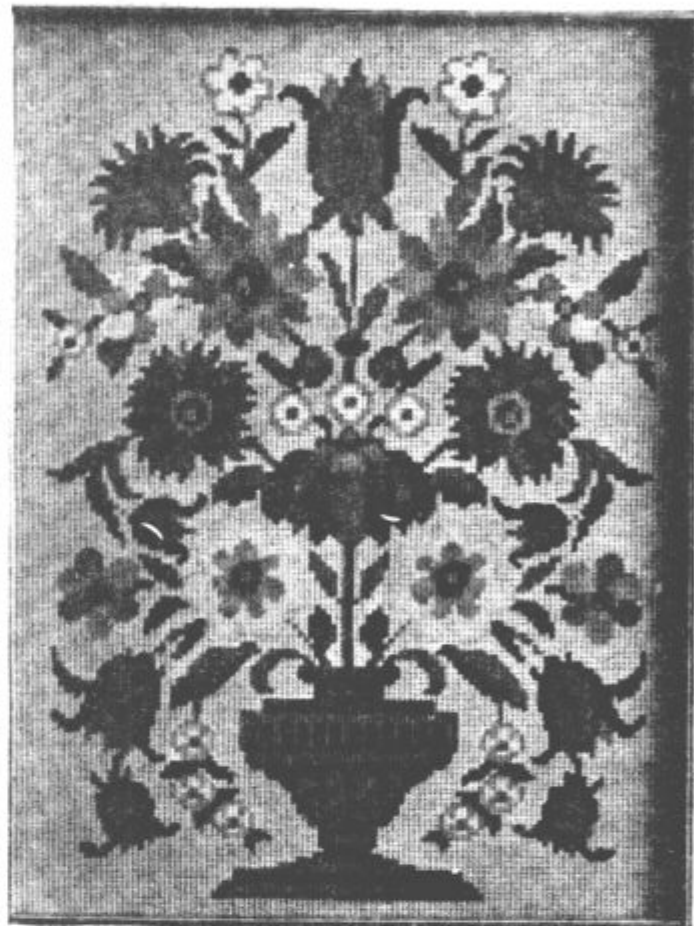
Jezikovno razsodišče se povsem strinja s temeljno mislijo svojega temperatnega dopisnika. Slovensko pravorečje namreč ne sprejema „vekanja“, kakor ga imenuje naš dopisnik, tega znamenja pokrovične jezikovne omikanosti, ki ne loči črke od glasu in ne besede od besedne zveze ali stavka. Dolžnost ustreznih organov na televiziji je, da nas reši kritizirane nadloge; ne moremo vendar sprejeti očitnega kršenja izrecnega pravorečnega predpisa. Fran Miklošič je pred sto leti jasno rekel: jezik je naša dragocena skupna stvar, da bi z njim ravnali, kakor ravno kdo hoče.

Titovo Velenje

Spet razstava gobelinov

Odločili smo se, da po nekaj letih za 8. marec spet pripravimo razstavo gobelinov.

Gobelin je ročno tkana stenska slika z umetniškimi, zlasti figuralnimi upodobitvami; je tudi tkanina z ročno ali strojno vtkanimi slikami ali cvetličnimi vzorci. Ime izvira iz imena družine Gobelin iz 15. stol., ki je imela v Parizu delavnico tapiserije.

Vezenje gobelinov je tudi v sedanjem času zelo priljubljeno ročno delo. Vemo, da naše žene »slikajo« tudi s šivanko in barvnimi nitmi. Za razstavo pa ni potrebno vezenje že znanih in zastarelih motivov. Zaželeni so lastni motivi, ki so lahko originalni in tudi idilični.

Ko je gobelinska slika izgotovljena pride na vrsto okvir, ki bo usklajen s sliko. Primeren bo kakšen lesen okvir ponovljen v barvi iz sredine slike. Zato ga preplešajte v nekoliko temnejši barvi.

Navodila za delo so v knjigi Ročna dela na straneh od 122 do 128 in drugje. Nasvete lahko dobite tudi v Kulturnem centru »Ivan Napotnik« pri tovarišu Alojzu Zavolovšku.

Gobeline za razstavo morate oddati do 1. marca 1983.

Svet za vprašanja družbeno-ekonomskega in političnega položaja žensk pri občinski konferenci SZDL Velenje in Kulturni center »Ivan Napotnik« Velenje

Postani
naš
dopisnik

industrija konfekcije-zagreb

Iščemo poslovni prostor
za prodajalno konfekcije v
TITOVEM VELENJU

Poslovni prostor, velikosti 50 — 120 m²,
naj bi bil po možnosti v ožjem središču mesta
z možnostjo uporabe telefona.

Poslovni prostor za prodajalno konfekcije vzamemo
v najem oziroma kupimo.

Ponudbe pošljite na naslov: NIK — ZAGREB,
oour MALOPRODAJA, 41000 ZAGREB, Radnička cesta
Djуре Djakovića 42

Tudi letos pustni sprevod

Tudi letos bo ob pustu po velenjskih ulicah živahno, veselo in zabavno. Tudi tokrat bodo za to poskrbeli člani organizacijskega odbora in drugi v krajevni skupnosti Staro Velenje, ki bodo kot že velikokrat doslej organizirali pustni karneval pod pokroviteljstvom turistično oklepševalnega društva Velenje.

Pustni karneval bo 13. februarja, na nedeljo, v njem pa bo sodelovalo 300 najrazličnejših mask. Vsaj tako napovedujejo organizatorji. Doslej so še vedno držali obljubo.

Posnetek je z lanskega pustnega sprevoda po ulicah Titovega Velenja.

NIK

konfekcija — garancija kvalitete!

KOLEDAR

Četrtek 20. januarja BOŠTJAN
Petek 21. januarja NEŽA
Sobota 22. januarja VINCENC
Nedelja 23. januarja ALFONZ
Ponedeljek 24. januarja FRANČIŠEK
Torek 25. januarja TRPIMIR
Sreda 26. januarja TIT

MALIOGLASI

UGODNO PROdam 16-gramski stroj za vlijvanje plastike. Milena Konejvič Cesta Petra Stanteta-Skale 15 Titovo Velenje.
PROdam čistokrvnega nemškega ovčarja z rodovnikom, starega 8 mesecev. Niko Kostovič, Vrnjačke Baanje 5/IV, Titovo Velenje.

IDVE GARAŽI VZAMEMO VNAJEM v središču Titovega Velenja. Ponudbe pošljite na naslov: GIP VEGRAD. Splošna služba Prešernova 9. Titovo Velenje ali na telefon 1850-250 (int. 35)

WVALKMAN nov Japonski z zvočniki prodam. Telefon 852-887.
PPRODAM spalnico Mahagoni meblu po zelo ugodni ceni. Miha KČotnik, Šaleška 2b, Titovo Velenje.

PPROdam 6 let staro klavirsko harmoniko, 96 basno „Melodija“. Informacije po telefonu 852-950, med 17. in 19. uro.

PPROdam osebni avto RENAULT — 6 TL, letnik 1971 v vozovnem stanju. Anton Ažman, Gorenje 14, Smartno ob Paki.

PPROdam Spačka, letnik 1976 v vozovnem stanju. Telefon 850-920.
PPREVZAMEM vsa zidarska novotranja dela, zidanje hiš do III. faze, zidanje dimnikov SCHIEDEL z oblogo do 20 m višine, izdelujem fasade. Ante Šimič ZIDARSTVO FASADERSTVO, Trg Edvarda Kardelja 1/16, Titovo Velenje.

GGOLF DIESEL NOV PROdam Pisne ponudbe pošljite na upravo Našega časa, Foitova 19, z oznako šifrirane: „D-Z“

PPROdam BARVNI TV Marjan Dvořak, Tomšičeva 13, Titovo Velenje telefon 850-084.

PPREVAJALKA ISČE OGREVALNO SOBO s souporabo kopalnice in in po možnosti s posebnim vodom. Inštruiram tudi angleščino. Če cenjene ponudbe sporočite dopoldne po telefonu 850-030, interna 71018.

PPROdam KOMPLET OPREMO za otroka do 2 let, vključno z italijanskim športnim vozičkom ter zimski plašč za nosilnice št. 40-42. Prodajatelj sedežno garnituro za dnevno sobo s kotom in in trosedom raztegljivim v posteljo. Cena sedežne garniture je 2,2,5 M. Kličite po telefonu 881-227, od 6. do 14. ure.

POSTAJI MILICE TITOVO VELENJE

Iskrena hvala postaji milice 2 za humano akcijo dne 7. 1. 1983. Družini Lajh iz Ptuj in Čuš iz Titovega Velenja.

GGOLFA — JL starega tri leta, reregistriranega januarja 1984 prodam. Telefon 852-738, popoldan.
ZZAKONSKI PAR išče sobo v Titovem Velenju ali bližnji okolici. Našlov v uredništvu.

LEENDAPOR — negorljive izolacijske plošče 4,5 kub. m in ter vol v vrvečah 7 kub. m drugi razred ugodno prodam. Naslov v uredništvu.

KINO

FILMSKI SPORED KINA VELENJE

PPREDNI KINO VELENJE:
Četrtek, 20. 1. ob 18. in 20. uri: PPODZEMLJE MONTREALA — papanski, kriminalka. V gl. vl.: Stuart Witman
Petek, 21. 1. ob 18. in 20. uri: FRFRANCOSKE RAZGLEDNICE — ameriški, mladinski. V gl. vl.: Miles Chapin

PePetek, 21. 1. ob 10. uri: LJUBEZEN NA PRVI UGRIZ — ameriški, komedija groze. V gl. vl.: (G)George Hamilton
SoSobota in nedelja, 22., 23. 1. ob 18.18. in 20. uri: LJUBEZEN NA PRVI UGRIZ — ameriški, komedija groze. V gl. vl.: (G)George Hamilton
PoPonedeljek in torek, 24., 25. 1. ob 18.18. in 20. uri: PEKLENSKA PEST — hongkonški, akcijski. V gl. vlogi: Ku Feng
SrSreda in četrtek, 26., 27. 1. ob 18. in 20. uri: DAN, KO SO SE VSI SNAJALI — ameriški, komedija. V gl. vl.: (Audrey Hepburn)

SUPERMARKET BLAŽEJ

Pliberk — Avstrija, telefon 9943 4235 2194

Trgovina za najugodnejši nakup!

ALVORADA
KAVA
1 kg 69,80 AS

TAFT
trivremenski
23,80 AS

SERVIS ZA
KOMPOT
7-delni 19,80 AS

VSE ZA PUSTA,
V VELIKI IZBIRI!

STEREO
SLUŠALKE
samo 159 AS
STEREO AVTO
ZVOČNIKI
2 kom 119 AS

ELIN — RADIOREKORDER UKV, SC,
AFC, 6V, 220V

INVENTURNA RAZPRODAJA
ZA IZVOZ SAMO 829 AS

AVTORADIO REKORDER STEREO
2 x 7W, za izvoz samo 995 AS

POSEBNA PONUDBA ZA IZVOZ:
ALKO MOTORNA ŽAGA 990 W, 30 cm
in MOŠKA ELEKTRONSKA URA za izvoz samo 990 AS

VSE ZA ZIMSKI ŠPORT PO ZNIŽANIH CENAH!

Varnostne vezi z zavorami (od 20 do 90 kg)
S 50-ODSTOTNIM POPUSTOM S TEM OGLASOM
namesto 1.195 AS samo 595 AS

INDUSTRIJA USNJA VRHNIKA

TOZD TOVARNA USNJA
ŠOŠTANJ USTANOVLJENA LETU 1788
**INDUSTRIJA USNJA
VRHNIKA
TOZD TOVARNA USNJA
ŠOŠTANJ, n. sol. o.,**

Trg bratov Mravljakov 2, 63325 ŠOŠTANJ

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA TOZD TUŠ objavlja
prosta dela in naloge

VODENJE CENTRALNEGA SKLADIŠČA

Pogoji:

- usnjarski ali ekonomski tehnik
- 2 leti delovnih izkušenj, od tega 1 leto na enakih ali podobnih delih in nalogah

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 15 dni od objave v kadrovske službe TOZD Tovarna usnja Šoštanj.

O izbiri bomo prijavljene kandidate obvestili v 15 dneh po poteku razpisnega roka.

KRAJEVNI URAD ŠOŠTANJ

Poroke:

Roman Potočnik, roj. 1961
stroj. ključavničar, Ravne 13/a in
Marija Mlaker, roj. 1961,
prodajalka, Sv. Florjan pri Šoštanju 53.

Smrti:

Alojz Kunst, inv. upokojenec,
Brezova 28, star 72 let; Roza
Stropnik, druž. upokojenka,
Doberteša vas 77/a, stara 76 let;
Jožefa Pečovnik, kmetica, Podvin
pri Polzeli 33, stara 69 let; Anton
Rebernik, kmet, Andraž 8, star 68
let; Cecilija Močnik, gospodinja,
Dolga gora 53, stara 73 let; Anton
Gračnar, upokojenec, Griže 63,
star 77 let; Frančiška Breznikar,
kmetica, Ločica ob Savinji 21, stara
65 let; Majda Šeruga, uslužbenka,
Pečovnik 55, stara 54 let.

V mesecu decembru se je rodilo
6 deklic in 4 dečki.

DO Elektrostrojna oprema
Preloge
objavlja licitacijo

za prodajo naslednjih osnovnih sredstev

1. kamionet IMV 2200 D, letnik 1976, izklicna cena 150.000 dinarjev
2. kamionet IMV 2200 D, letnik 1978, izklicna cena 300.000 dinarjev
3. risalna deska (5 komadov), izklicna cena 2000 dinarjev za kos

Licitacija bo v sredo, 19. januarja 1983 ob 12. uri v prostorih DO ESO. Ogled je možen dan pred licitacijo ali dve uri pred pričetkom. Informacije dobite v prodaji ESO. Varščina je 10-odstotna od izklicne cene. Osnovno sredstvo je treba plačati in odpeljati v 5 dneh, sicer varščina zapade.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega ata, starega ata, strica, brata in predsednika borcev za severno mejo

Matevža Glušiča

Bevče 10

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga pospremili na zadnji poti in mu darovali cvetje in vence.

Hvala dr. Zupancu, dr. Fijavžu, Zdravstvenemu centru Velenje, DSSS, TOZD Splošno zdravstvo Mozirje, gasilskemu društvu Bevče kot organizatorju spreveda, ostalim gasilcem v Šaleški dolini, govornikom: Tei Devič, Mihi Valenciju, Ivanu Ledniku in tovarišu Ručmanu; družinam Trnek-Satur in Grudnik za pomoč in kaplanu za opravljen obred.

Neutolažljivi: hčerke Štefi, Marica in Ivica z družinama ter ostali sorodniki

ZAHVALA

Po krajši bolezni nas je zapustil naš ljubljani mož in oče

Ivan Štorgelj

19. 6. 1931 — 11. 11. 1982

Iskreno se zahvaljujemo kolektivu Gorenje-Glin Nazarje posebej še pihalni godbi, pevcem in govorniku za poslovilne besede. Zahvaljujemo se sodelavcem in TOZD Stavbno pohoštvo, ki so nosili krsto dragega pokojnika.
Zahvalo izrekamo tudi vsem darovalcem cvetja in drugim, župniku za opravljen obred in vsem, ki so pokojnega Ivana v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti.
Iz srca se zahvaljujemo uslužbenki iz TOZD Stavbno pohoštvo Anici Pečnik za skrb in vsestransko pozornost do bolnega Ivana in družine.

Radmirje, Ljubno, Rečica

Žalujoci: žena Ivanka z otroki ter ostalo sorodstvo

